رهبر

રાહબર

મશાયખી હનફી સુન્નત વલ જમાઅતનું મુખપત્ર

માસિક મુખપત્ર (મેગેઝીન)

આ રાહબર માસિક **મુખપત્ર** (મેગેઝીન) મેળવવા માટે મશાયખી લાઈબ્રેરી નો સંપર્ક કરો.

મુ.પો. બસુ, તા-વડગામ, જી.બ.કા.
દર વાર્ષિક લવાજન :-300/-

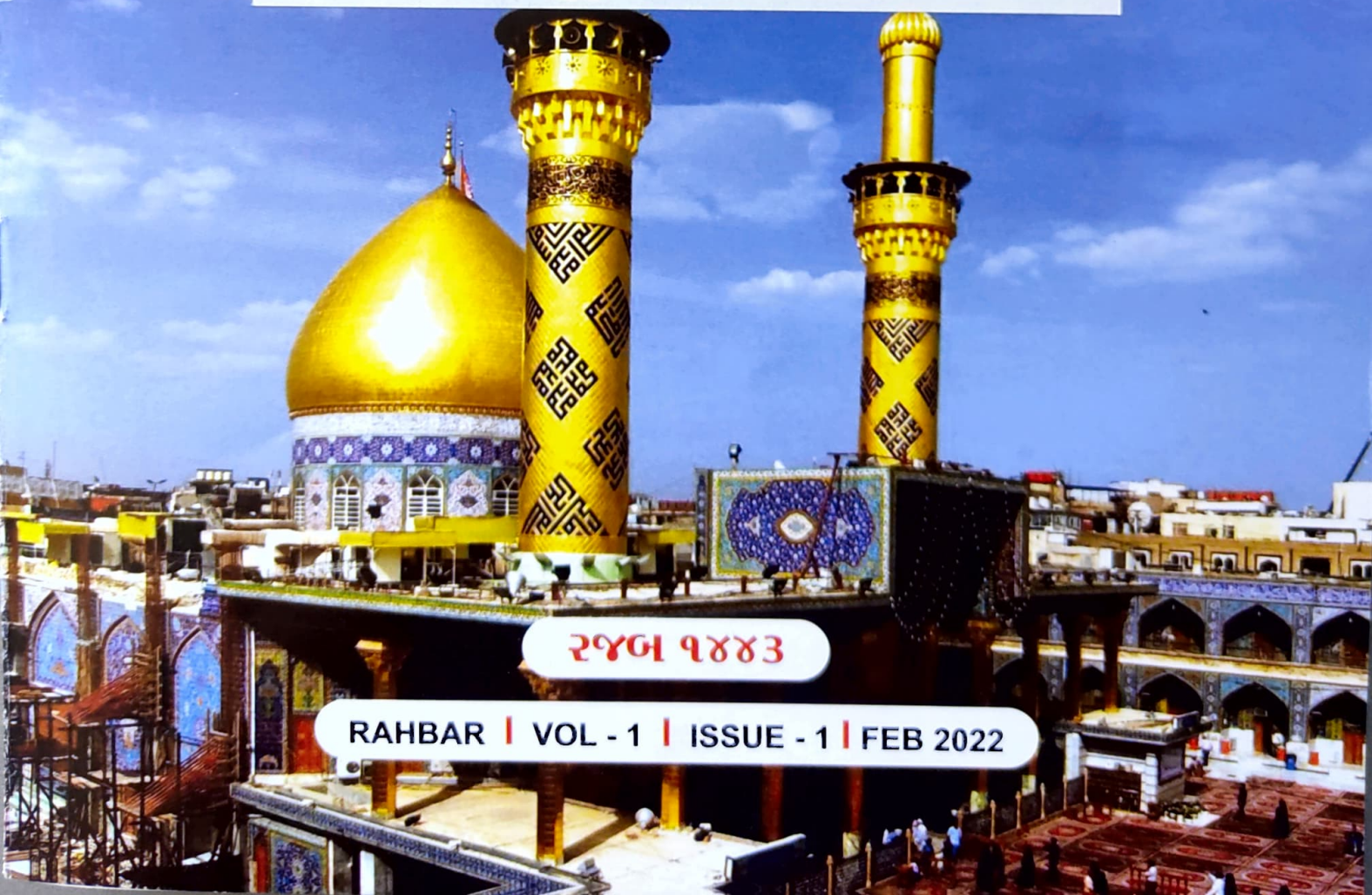

રજબ ૧૪૪૩

RAHBAR | VOL - 1 | ISSUE - 1 | FEB 2022

بسم الله الرحمن الرحيم

રાહબર

મશાયખી હનફી સુન્નત વલ જમાઅતનું મુખપત્ર

ફક્ત મશાયખી હનફી સુન્નત વલ જમાઅતના આંતરિક વિતરણ હેતુ માટે

વર્ષ - ૧ | સળંગ અંક - ૧ | અંક - ૧ | ફેબ્રુઆરી - ૨૦૨૨ | રજબ-૧૪૪૩

-: સંપાદન કરી પ્રકાશિત કરનાર :-

મશાયખી હનફી સુન્નત વલ જમાઅત વતી

ગુલામે મશાયખ ફરમાન અલી હસીન એહમદ સૈયદ, પાલનપુર.

❑ અનુક્રમણિકા ❑

પ્રસ્તાવના	**01**
મૌલા અલી કર્રમલ્લાહુ વજ-હહૂ	02
હઝરત પીર હસીન એહમદ બાવાસાહેબ رحمة الله عليه	**04**
મેઅરાજની સવાર અને હઝરત અબુ બકર رضي الله عنه ને 'સિદ્દીક'નો લકબ	05
મિસ્વાક	**08**
હઝરત ઉમર ફારૂક رضي الله عنه ની સાદગી	09
એહલે બયત رضي الله عنهم થી મોહબ્બત	**09**
હઝરત મા ખદીજતુલ કુબ્રા رضي الله عنها	10
મુબારક હદીસ	**11**
હઝરત ખ્વાજા મુઈનુદ્દીન ચિશતી رحمة الله عليه	12
સબક	**13**
નમાઝના ફઝાઈલ	15
મશાયખવાણી	**16**
ગુલશન એ ઝહરા - અલ્લાહની નેઅમત : માનું દૂધ	18

بسم الله الرحمن الرحيم

પ્રસ્તાવના

આજથી સાડા ચારસો વર્ષ પહેલાં પીર કબીરૂદ્દીન કુફ શીકનરહમતુલ્લાહે અલૈહે એ ગુજરાતભરમાં વસતા મોમીનોના વડવાઓને કલમો પઢાવી, દીનની રોશની દેખાડી. પીર મશાયખ ચિશ્તીરહમતુલ્લાહે અલૈહે આપણું દીન 'દીવાને મશાયખ'ની ૧૮ ફસલોમાં લખીને આપ્યું. જેથી મોમીન કોમ ગુમરાહ ન થાય. પરંતુ જેમ દીને-ઈસ્લામમાં અલ્લાહના હબીબસલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમની પેશીનગોઈ મુતાબિક તોત્તેર ફીર્કા પડી ગયા, મોમીન જમાત પણ સમય જતાં શૈતાની સાજીશોનો શિકાર થઈ ફીર્કાઓમાં વહેંચાતી ગઈ. આનું એક મુખ્ય કારણ એ પણ હતું કે, પીર મશાયખ ચિશ્તીરહમતુલ્લાહે અલૈહે ને જે દીન, અલ્લાહ તઆલાએ સુલ્તાનુલ અંબિયા હબીબે ખુદા હઝરત મુહંમદ મુસ્તુફાસલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમના વસીલાથી માંગેલ દુઆ કબુલ ફરમાવી, અતા કર્યો અને આપે એ દીન જે કિતાબોમાં લખી મોમીનોને સોંપ્યો એ કિતાબો ખોલીને પઢવાની મોમીનોએ તસ્દી જ ન લીધી અથવા ખારજીયતના મદ્રસાઓમાં પઢીને આવેલા આલિમોએ મોમીનોને કોઈ ને કોઈ બહાના હેઠળ ગુમરાહ કરી અલગ અલગ અકિદાઓમાં વહેંચી દીધા. અહીં સુધી કે આજે કેટલાય મોમીનો એવા જોવા મળશે કે જે એ પણ નથી જાણતાં કે પીર કબીરૂદ્દીન કુફ શિકનરહમતુલ્લાહે અલૈહે ના હાથ પર કલમો પઢી તેઓના બાપ-દાદા ઈમાન લાવ્યા હતા. આપણે નસીબદાર છીએ કે આપણને હઝરત પીર હસીન એહમદ રહમતુલ્લાહે અલૈહે એ આ કિતાબો ખોલી, વાંચી અને સમજાવી અને બાવાની કિતાબોમાંથી હક્ક દીન આપણા સુધી પહોંચાડ્યો કે જેથી આપણે હક્ક અને બાતીલ વચ્ચે ફર્ક સમજતા થયા અને અલ્લાહએ આપણને ગુમરાહીથી બચાવી લીધા.

હઝરત ઝયદ બીન અરકમરદિયલ્લાહુ અન્હુ થી રિવાયત છે કે આકાએ નામદાર હઝરત મુહંમદ મુસ્તુફાસલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમ હજ્જતુલ વિદાઅ વખતે ગદીરેખુમ પાસે ખુત્બો આપ્યો, ઉમ્મત માટે હુકમ ફરમાવ્યો, "આગાહ થઈ જાઓ હું તમારા વચ્ચે બે મહાન વસ્તુઓ છોડીને જાઉ છું. જો તમે એને પકડી રાખશો તો હરગીઝ ગુમરાહ નહીં થાઓ. એમાં એક બીજાથી ભારે છે. એક અલ્લાહની કિતાબ (એટલે કે કુરઆન મજીદ) જે એક રસ્સી છે. જે આસમાનથી જમીન સુધી છે અને બીજી વસ્તુ છે મારી ઈતરત યાને મારી અહલે બયત. આ બંને હરગીઝ અલગ થાશે નહીં, ત્યાં સુધી કે આ બંને હૌઝે કૌસર પર મને સાથે મળશે, તો તમે જુઓ કે આ બંનેની બાબતમાં તમે મારી કેવી વફાદારી નિભાવો છો."

તીરમીઝી શરીફમાં છે કે હઝરત જાબીરરદિયલ્લાહુ અન્હુ ફરમાવે છે કે મેં હજ્જતુલ વિદાઅ વખતે અરફાંના દિવસે રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમને ઉંટણી પર સવાર જોયા અને આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમ ખુત્બો ફરમાવી રહ્યા હતા.

"લોકો ! મેં તમારા વચ્ચે બે વસ્તુઓ મુકી છે. તમે એને પકડી રાખશો તો કદી ગુમરાહ થશો નહીં. એક છે અલ્લાહની કિતાબ અને બીજી ચીજ છે મારી ઈતરત. જે મારી એહલે-બયત છે."

સુલતાનુલ અંબિયાસલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમના વિસાલના ફક્ત ૩૦ વર્ષ (રસુલે ખુદાસલ્લલ્લાહુ અલૈહે વસલ્લમની હદીસ મુજબ) બાદ એટલે કે ખિલાફતે ખુલ્ફાએ રાશેદીન હઝરત અબુ બકર સિદ્દિકરદિયલ્લાહુ અન્હુ, હઝરત ઉમર ફારૂકરદિયલ્લાહુ અન્હુ, હઝરત ઉસમાન ગનીરદિયલ્લાહુ અન્હુ, મૌલા અલી શેરેખુદારદિયલ્લાહુ અન્હુ અને ખિલાફતે ઈમામ હસનરદિયલ્લાહુ અન્હુ ના છ મહિના બાદ હક ખિલાફતના બદલે બાદશાહતે ઈસ્લામની બાગડોર હાથમાં લઈ લીધી.

લગભગ ૯૦ વર્ષ ચાલેલા ઉમૈયાઓના શાસનમાં આલે રસુલ પર ભારે ઝુલ્મ કરવામાં આવ્યા અને ઉમૈયાઓને તગેડીને ગાદી પર આવનારા અબ્બાસી ખલીફાઓએ પણ લગભગ ૪૦૦ વર્ષ શાસન કર્યું જે દરમ્યાન સૈયદ એટલે કે આલે રસુલની કત્લેઆમ કરવામાં એમણે પણ પાછા વળીને જોયું નહીં. કારણ એ જ કે આલે રસુલ દીનની હક્ક વાત કરવાથી પાછા પડતા નથી. આપણે નસીબદાર છીએ કે આપણને હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તીરહમતુલ્લાહે અલૈહે એ હક્ક દીન દીવાને મશાયખમાં લખીને આપી દીધો જેની ઉપર ઈન્શાઅલ્લાહ આપણે તાકયામત કાયમ રહીશું.

લાંબા સમયથી દિલમાં એક ખ્વાહિશ હતી કે, આપણી જમાતનું પોતાનું એક મુખપત્ર હોય જેના દ્વારા આપ સુધી નિયમિત દીન અને દિલની વાત પહોંચાડવાનો મૌકો મળે. અલહમ્દોલિલ્લાહ! આપ લોકોના હાથમાં આ 'રાહબર' મુખપત્ર મુકતાં અલ્લાહથી એ ઉમ્મીદ રાખું છું કે, આપ સૌ તે પઢશો અને તેના પર અમલ પણ કરશો.

— ગુલામે હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તીરહમતુલ્લાહે અલૈહે
સૈયદ ફરમાન અલી હસીન એહમદ, પાલનપુર

મૌલા અલી કર્રમલ્લાહુ વજ-હહૂ

વિલાદત - ૧૩ રજબ

સુનો અમીરૂલ મૂમિનીન અલી રે કહીએ,
કે કર્રમલ્લાહો વજ્હહુ અનૂકૂ લહીએ.
સુનો જનમ અનૂકા મક્કેકી ઠામા,
સો ફીલું કેરા બરસ જે કહીએ નામા.
સહી ઉસ બાઝ કહીએ સાતમાં સાલા,
તબ અલીકે જનમકા બૂઝો રે હાલા.

"અમીરૂલ મોમીનીન અલી ﷺ મક્કામાં બૈતુલ્લાહ અલ હરામની અંદર જુમ્આની રાત્રે ૧૩ રજબ, (એક રિવાયત મુજબ) સાલ ૩૦, આમુલ ફીલમાં પેદા થયા, અને આપના સિવાય બીજી કોઈ વ્યક્તિએ કા'બામાં જન્મ લીધો નથી, ન તો આપના પહેલાં કે ન તો આપના પછી આ આપના મકામ અને મંઝેલત માટે એક ફખ્રની નિશાની હતી."

– (હાફિઝ ગંજી શાફઈ, કિફાયતુલ તાલિબ, સફ-૪૦૭)

"હઝરત અલી બિન અબી તાલિબ ﷺ જુમ્આની રાત્રે ૧૩, રજબ, સાલ ૩૦, આમુલ ફીલ, હિઝરતના પહેલાં મક્કા મુકર્રમામાં બેતુલ્લાહ અલ હરામમાં જન્મ થયો."

અલ્લાહે હઝરત અલી ﷺ ને આવા વ્યક્તિત્વ સાથેની ફઝીલત તેમની જલાલત, અઝમત અને કરામતના લીધે અતા ફરમાવી છે. – (ઈબ્ને સબાઅ માલિકી)

"હઝરત અલી ﷺ ની વિલાદત મક્કામાં બૈતુલ્લાહ અલ હરામની અંદર થઈ. અલી ﷺ ના સિવાય કોઈ વ્યક્તિ આ પાક ઘરમાં પેદા થઈ નથી."

(વસીલતુન્નજાત, મુહંમદ મુબીન હનફી, સફા-૬૦, તબ્અ ગુલશન ફૈઝ લખનૌ)

હઝરત અલી ﷺ નું નામ અને કુન્નીયત

હઝરત અબુતાલિબે પોતાના દાદા કસી ઈબ્ને કલાબના નામ પરથી આપનું નામ ઝયદ રાખ્યું અને આપની મા ફાતેમા બિન્તે અસદે પોતાના બાપ અસદના નામ પરથી આપનું નામ હૈદર રાખ્યું. (અસદ અને હૈદર બંનેના અર્થ શેર થાય છે.) તેથી જ આપે જંગે ખયબરમાં મરહબના રજ્ઝના જવાબમાં ફરમાવ્યું હતું "હું તે છું કે મારી માએ મારું નામ હૈદર રાખ્યું છે." (રજ્ઝ એટલે જંગમાં પઢવામાં આવતા અશઆર) જ્યારે પેગંબરે ઈસ્લામે અલ્લાહના ઈશારાથી આપને અલી કહીને પોકાર્યા. એક કથન આવું પણ છે કે હઝરત અબુ તાલીબે જ આપનું નામ "અલી" રાખ્યું.

આપના જન્મ વખતે આપના પિતા હઝરત અબુ તાલીબ ખૂબ જ આર્થિક તંગીમાં હતા તેથી રસુલે ખુદા ﷺ એ પોતાના કાકાનો આર્થિક ભાર ઓછો કરવા મૌલા અલી શેરે ખુદા ﷺ ને બાળપણથી પોતાની છત્રછાયામાં લઈ લીધા અને એટલે જ મૌલા અલી ﷺ એ જહાલતના દૌરમાં પણ કદી કોઈ બૂતની સામે સર ઝુકાવ્યું ન હતું, ન કદી શિર્કમાં પડ્યા. નબુવ્વતનું એલાન થયું અને આકા ﷺ તરફથી આપને તૌહિદની દાવત મળતા જ આપે લબ્બૈક યા રસુલુલ્લાહ ﷺ કહીને કલમો પઢી લીધો. આ તે સમય હતો કે જ્યારે ઈસ્લામ હજુ અલ્લાહના રસુલ ﷺ ના ઘરની ચાર દિવારીમાં જ હતો.

આપના ઉપનામોમાં મુરતઝા, વસી, અમીરૂલ મોમીનીન, શેરે ખુદા લોકોની ઝબાન પર છે. આપની જાણીતી કુન્નીયત અબુલ હસન અને અબુ તુરાબ છે. અબુલ હસન એટલે ઈમામ હસન ﷺ ના બાપ. અરબો મોટા દિકરાના નામ પરથી કુન્નીયત રાખતા.

અબુ તુરાબ આપની પસંદીદા કુન્નીયત હતી જે અલ્લાહના રસુલ ﷺ એ આપને આપી હતી. સીરતે ઈબ્ને હિશામમાં છે કે, મૌલા અલી શેરેખુદા ﷺ અને અમ્માર ઈબ્ને યાસર ﷺ બની મદલઝના એક ઝરણા પાસે વૃક્ષોના છાયડામાં સુઈ રહ્યા હતા. ત્યાં અલ્લાહના રસુલ ﷺ આવ્યા અને આપ ﷺ એ જ્યારે મૌલા અલી શેરે ખુદા ﷺ ના શરીર પર ધૂળ લાગેલી જોઈ તો આપ ﷺ એ ફરમાવ્યું "**મા લકા યા અબા તુરાબ?**" એટલે કે, 'અય અબુ તુરાબ આ શું હાલત છે?' ત્યારથી આપની કુન્નીયત 'અબુ તુરાબ' તરીકે જાણીતી થઈ.

અમીરૂલ મૂમિનીનકુ જાનો રે,
મુરતઝા અલી નામ પિછાનો રે.
રઝીઅલ્લાહ અનહો કેહના રે,
નામ અનૂકા સુનકર લેના રે.
થિયા કે બેટે નબીકે કેલાએ રે,
બાલપેનમાં ઈમાન લાએ રે.
બાલપેનથી નબી સહી જાને રે.
ખાતિમ નબી કર પિછાન રે.
શેર ખુદાકે કરતે મન ઘરા જંગા રે,
લશકર કાફિર કીયા ભેગા રે.

સેફ ઘર જંગ કેરે કરનારે રે,
ફોજ ગનીમૂકી તોડનહારે રે.
સાફી ભી ઓનૂકૂ સહી જાનો રે,
સાબિત દમ કદમ પિછાનો રે.
દોસ્તી ઓનૂકી હય સહી મન ધરની રે,
નત નત પીત નવી મન કરની રે.
નિસ દિન પીત નવી મન રાખો રે,
દોસતીસૂં નામ અલીકા આખો રે.
ખુતન એ સેતી કરો નેહા રે,
પીત સેતી જાન ભર દેહા રે.

મૌલા અલી એટલે રસુલે ખુદાના કાકાના દીકરા ભાઈ અને આપની દીકરી જન્નત શહઝાદી મા ફાતેમા ઝહરાના શૌહર અને નબીના વ્હાલા નવાસા ઈમામ હસન અને ઈમામ હુસેનના બાપ.

હઝરત બુરયદહથી રિવાયત છે કે, હઝરત અબુ બકરઅને હઝરત ઉમરએ હઝરત ફાતેમામાટે પોતાનો પયગામ મોકલ્યો. અલ્લાહના હબીબએ ફરમાવ્યું "ફાતેમા હજુ નાની છે." પછી હઝરત અલી શેરે ખુદાએ પોતાનો પયગામ મોકલ્યો અને નબીએ કરીમએ ફાતેમાથી તેમનો નિકાહ કરી દીધો.

મૌલા અલીએ દરેક ગઝવાતમાં આગળ પડતો ભાગ લીધો અને કુફ્ફારોના લશ્કરમાં ઝુલ્ફિકારની ધાક બેસાડી દીધી. ગઝ્વએ ઓહ્દમાં નબીએ મૌલા અલીને જન્નતના ફરીશ્તા રિઝવાનના બોલ કહી સંભળાવ્યા,

શાહે મરદાં શેરે યઝદાં,
કુવ્વતે પરવરદિગાર.
લા ફતા ઈલ્લા અલી,
લા સૈફ ઈલ્લા ઝૂલ્ફીકાર.

અલી બહાદુરોના બાદશાહ, ખુદાના શેર અને કુવ્વતે પરવરદિગાર છે.

દુનિયામાં અલી જેવા કોઇ જુવાન નથી અને ઝૂલ્ફીકાર જેવી કોઇ તલવાર નથી.

કે અલી હય મુજ્સૂં મંય અલીસૂં આખા,
યું નબીજીને મુબારક ઝબાસૂં દાખા.

આપ ખુલ્ફાએ રાશેદીનમાંથી ચોથા ખલીફા હતા આપની શહાદત બાદ હઝરત ઈમામ હસનની ખિલાફત ફક્ત છ મહિના રહી અને તે બાદ ઈસ્લામની બાગડોર હક ખિલાફતના હાથમાંથી બાદશાહતના હાથમાં સરકી ગઈ.

આપની ઔલાદના બરાબર કોઇની ઔલાદને ફઝીલત હાંસલ નથી. આપના સાહેબઝાદા એટલે કે, ઈમામ હસનઅને હુસૈનના તોલે કોણ આવી શકે કે જેઓ જન્નતના જવાનોના સરદાર અને રસુલે ખુદાના નવાસા છે.

અલ્લાહના રસુલએ ઈરશાદ ફરમાવ્યો "હું હિકમતનો ઘર છું અને અલી હિકમતનો દરવાજો છે."(તીરમીઝી). અલીથી મોહબ્બત એ વિલાયતના શજરનું મૂળ છે.

જુનૈદ બગદાદી જે હેય રે કેહલાતે,
વે હંય બયાન અયસે રે બતાતે.
અલી ઈબ્ને અબૂતાલિબ રઝીઅલ્લાહ અનહો કહીએ,
એ આરિફોં કેરે પીર રે લહીએ.
ભી અવર ભી તારીફ બહોત જુનૈદને કીતી,
સો અલીકે નામસૂં સુનકર લીતી.
તો ખંદવાદે અનૂથી સબ હુએ સહી,
જું પીર કર અનૂકુ કહે રે સહી.

આપના સિલસિલામાં કયામત સુધી ઔલીયા અલ્લાહ ગૌસ, કુતુબ, અબ્દાલ, કલંદર પયદા થતા રહેશે. અને ત્યાં સુધી કે કુર્બે કિયામત હઝરત ઈમામ મહેદીઆપની ઔલાદમાંથી હશે.

દુનિયામાં તસવ્વુફના જેટલા સિલસિલા થયા જેનાથી ઈસ્લામ ફેલાયો અને લાખો - કરોડો લોકો ઈસ્લામમાં દાખલ થયા તે તમામ સિલસિલાઓનું મૂળ - જડ મૌલા અલી જ છે. એટલે જ આપને સૂફિયાએ કિરામના રૂહાની બાપ કહેવામાં આવે છે.

આપની સામે કોઇપણ બહાને જંગ કરવી અને આપનાથી મોહબ્બતનો દાવો કરવો, બંને એકસાથે શક્ય નથી. ગદીરે ખુમના ખુત્બા વખતે અલ્લાહના હબીબએ ફરમાવ્યું કે,

"મન કુન્તુ મવલાહુ ફઅલિય્યુન મવલાહુ"

"જેનો હું મૌલા છું અલી પણ તેનો મૌલા છે. અય અલ્લાહ ! જે અલીસાથે મોહબ્બત રાખે તું પણ એની સાથે મોહબ્બત રાખ અને જે અલી સાથે દુશ્મનાવટ રાખે એની સાથે તું પણ દુશ્મનાવટ રાખ." (મુસ્નદ અહમદ)

મૌલા અલી શેરે ખુદા ફરમાવે છે, "જો હું આ તલવારથી કોઇ મોમીનનું નાક કાપી નાખું તો પણ એ મારો દુશ્મન નહીં બને અને એક મુનાફિક પર હું દુનિયાભરની દૌલત વરસાવી દઉં તો પણ એ મારાથી મોહબ્બત નહીં જ કરે. કારણ કે આ હકીકતનો ફૈંસલો નબીએ કરીમએ કરી દીધો છે કે,

"અય અલી ﷺ ! કોઇ મોમીન તમારાથી દુશ્મની નથી કરી શકતો અને કોઇ મુનાફિક તમારાથી મોહબ્બત નથી કરી શકતો." (મુસ્લિમ, ઇબ્ને માજા)

આપણા રાહબર હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તી رحمة الله عليه ફરમાવે છે કે,

ઉમ્મે સલમા રઝીઅલ્લાહ અનહા કહીએ,
એ હદીસ હંય કેહતે નબીજીકી લહીએ.

કહ્યા અલીસૂં મુનાફિક નાંહી દોસ્તી ચાહવે,
કે અલી પર નેહ કભી દિલ નાંહી લાવે.

અને મૂમિન તો દુશમન નાંહી અલીકુ જાને,
એ નેહ તો અલીસૂં મન બહોત રે આને.

મા ઉમ્મે સલમા ﷺ હદીસ બયાન કરે છે કે, અલ્લાહના રસુલ ﷺએ ફરમાવ્યું કે, મુનાફિક કદી મૌલા અલી ﷺથી મોહબ્બત નહીં રાખે અને જે મોમીન હશે તેના દિલમાં મૌલા અલી ﷺ માટે કદી દુશ્મનાવટ આવશે નહીં. મોમીન હંમેશા મૌલા અલી ﷺથી અનહદ મોહબ્બત રાખશે.

કે તારીખ ઓગનીસમી રે કહી,
અને માસ તો રમઝાન કેરા રે લહીએ.
કે મુરતઝા અલીને શહાદત પાહી,
એ લિખેસૂં ખબર હય સહી રે પાહી.

૧૯ રમઝાન હિ.સન.૪૦ની સવારે નમાજના સમયે જ્યારે આપ મસ્જીદની મહેરાબમાં ઉભા થયા હતા, તે સમયે અબ્દુર્રહમાન બિન મુલજિમ મલ્ઉનએ આપ પર ઝેર પાયેલા ખંઝરથી હુમલો કર્યો. આપ ઝખ્મી થઈ ગયા અને બે દિવસ બાદ ૨૧ રમઝાન હિ.સન.૪૦ના રોજ આપની શહાદત થઈ.

હઝરત પીર હસીન એહમદ બાવાસાહેબ رحمة الله عليه

વિલાદત ૩૦ મોહર્રમ ૧૩૬૦ • વિસાલ - ૪ રજબ ૧૪૩૫

ઈ.સ.૧૯૭૧માં જ્યારે હઝરત પીર રિયાઝ હુસૈન رحمة الله عليه નો વિસાલ થયો તે સમયે મોમીન કૌમને ગુમરાહ કરવા અહલે બયતના દુશ્મન એવા ખારજી આલિમો તરફથી ખૂબ મોટા પ્રમાણમાં પ્રયત્ન કરવામાં આવી રહ્યા હતા.

શામ, દામ, દંડ, ભેદ એમ તમામ પ્રકારની યુક્તિ-પ્રયુક્તિ અપનાવી મશાયખી મોમીનોને ખારજીયત તરફ ખેંચવાની ચાલો ચલાવવામાં આવી રહી હતી.

હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તી رحمة الله عليه બાવાની કિતાબો પઢનારા અને તેના પર અમલ કરનારા જુજ મોમીનો બાકી રહી ગયા હતા. જમાઅતને એક મજબુત રાહબરની જરૂરત હતી અને તે સમયે આપણા પીર હઝરત હસીન એહમદ બાવાસાહેબ رحمة الله عليه એ મશાયખી મોમીન જમાઅતની લગામ હાથમાં લીધી.

હઝરત પીર હસીન એહમદ رحمة الله عليه બાવાએ 'દીવાને મશાયખ'ને ખોલીને તેમાંથી હક-દીનની રાહ શોધીને આપણા સુધી પહોંચાડી. આ તે રસ્તો હતો જે આપણા પીર હઝરત મશાયખ ચિશ્તી رحمة الله عليه એ આપણને ચિંધ્યો હતો જેમાં અહલે બયત અને ખુલ્ફાએ રાશેદીનથી બરાબર મોહબ્બતની વાત છે.

હઝરત પીર હસીન એહમદ رحمة الله عليه બાવાની મહેનતના પરિણામે સંપૂર્ણ 'દીવાને મશાયખ' પ્રકાશિત થઈ શક્યો અને દરેક મોમીનના ઘર સુધી પહોંચી શક્યો.

અલ્લાહ તઆલાએ હઝરત પીર હસીન એહમદ رحمة الله عليه બાવાને હિકમત અને ઈલ્મથી ભરપૂર નવાઝ્યા હતા. આપની અનેક કરામાતો પણ જગ જાહેર છે.

આપ જ્યારે તકરીર કરતા ત્યારે હજારોની મેદનીમાં આપને સાંભળવા એક સન્નાટો છવાઈ જતો અને લોકો તલ્લીન થઈને આપની મીઠી વાણી સાંભળતા રહેતા.

આપનો વિસાલ ૪થી રજબ ૧૪૩૫ના રોજ પાલનપુર મુકામે થયો અને આપની મઝાર મેતા મીર અલી رحمة الله عليه બાવાના રોઝામાં આવેલ છે.

મેઅરાજની સવાર

અને હઝરત અબુ બકરરضي الله عنه ને "સિદ્દીક"નો લકબ

"પાક છે તે અલ્લાહ જે રાતોરાત પોતાના બંદા હઝરત મુહંમદﷺને મસ્જીદે હરામથી (ખાનએ કા'બાથી) મસ્જીદે અકસા(બયતુલ મુકદ્દસ) તરફ લઈ ગયો. જેની આસપાસની ભૂમિને ખુદ અમોએ બરકતવાળી બનાવી છે કે જેથી અમે તેને અમારી નિશાનીઓમાં કેટલીક દેખાડી દઈએ, બેશક તે બધું જ જુએ અને સાંભળે છે."

(સુરએ બની ઈસરાઈલ આયત નં. ૧)

હુઈ મેઅરાજ નબીકી જે સુલતાન અંબીયા,
જનુ તનસુ રે કીએ સગળે જિયા.
વે રોશન ચિરાગ હંય દીન હો કેરે,
વે પાક કીએ રબને એ સુનીઓ સવેરે.
સહી બડાઈ દીતી રબે ઓનુકુ બોતેરી,
ભી અવરોંસુ બડાઈ ઓનુકુ અનેરી.
જે રહમતુલલિલ આલમીન મોહંમદ નામા,
જે સગળે જીવોંકા શફાઅત ઠામા.

તમામ નેઅમતો, ફઝાઈલ, ઈનામાત, મો'જિઝા જે અલ્લાહ તઆલાએ ખયરૂલ ખલ્ક, સૈયદુલ મુર્સલીન, મુહંમદ મુસ્તફાﷺને અતા ફરમાવ્યા એ તમામે તમામથી અફઝલ નેઅમત મો'જિઝો એટલે મેઅરાજ.

મેઅરાજના બયાન વિગતવાર અને ખૂબ જ દિલચસ્પ ભાષામાં આપણા રાહબર હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તીرحمة الله عليه એ મેઅરાજનામામાં લખીને આપણને આપ્યા છે. તે સાથે મેઅરાજ અંગેની અલગ અલગ રિવાયતો ઈબ્ને હિશામ અને ઈબ્ને ઈસ્હાક દ્વારા પણ જમા કરવામાં આવી છે.

હવે મેઅરાજની સવારનો બનાવ ઈબ્ને હિશામની રિવાયતની રોશનીમાં અત્રે ટાંકીએ છીએ.

ઈબ્ને હિશામ કહે છે કે, ઝિયાદ બિન અબ્દુલ્લાહ બુક્કાઈ એ મુહંમદ બીન ઈસ્હાક મુત્તલિબીથી રિવાયત બયાન કરી છે કે, જ્યારે મક્કામાં કુરૈશ અને તમામ કબીલાઓમાં ઈસ્લામ ફેલાઈ ચુક્યો હતો ત્યારે રસુલુલ્લાહﷺને મસ્જીદે હરામથી મસ્જીદે અકસાની તરફ સફર કરાવવામાં આવી.

ઈબ્ને ઈસ્હાકે કહ્યું, "રસૂલે પાકﷺના કાકા અબુ તાલિબની એક બેટીનું નામ હિન્દ હતું. લોકો તેમને "ઉમ્મે હાની"ના ઉપનામે બોલાવતા હતા. ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها તરફથી મને રસુલે પાકﷺની મેઅરાજ વિશે જે રિવાયત પહોંચી છે તે આ પ્રમાણે છે કે, ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها એ કહ્યું, "મેઅરાજની રાતે રસૂલે પાકﷺ અમારા ઘરમાં સુતેલા હતા. ઈશાની નમાઝ પઢીને આપ પોતાની પથારી પર ગયા ને આરામ ફરમાવવા લાગ્યા. અમે પણ સૂઈ ગયાં. ફજરની નમાઝ પહેલાં આપે મને અને ઘરના માણસોને જગાડ્યાં. આપે વુઝૂ કરીને ફજરની નમાઝ પહેલા પઢી. અમે પણ આપની પાછળ ફજરની નમાઝ પઢી. નમાઝ બાદ આપે મને ફરમાવ્યું, "અય ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها! રાતની નમાઝ તો મેં તમારા સાથે પઢી જેમ કે તમને ખબર છે. પછી હું રાતોરાત બૈતુલ-મુકદ્દસ ગયો ને ત્યાં નમાઝ પઢી. હવે ફજરની નમાઝ મેં ફરીવાર તમારા સાથે પઢી."

બીબી ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها નવાઈ પામીને આપની સામે જોવા લાગી ગયાં, ને બોલી ઉઠ્યાં, "ઈશાની નમાઝ આપે આ ઘરમાં પઢી. મોડી રાતે આપે બૈતુલ-મુકદ્દસ ગયા ને ત્યાં નમાઝ પઢી. હવે ફજરની નમાઝ આપે ફરીવાર આ ઘરમાં પઢી. એ કેમ બની શકે?"

આપે મુખ્તસર શબ્દોમાં મેઅરાજનો બનાવ કહી સંભળાવ્યો. બીબી ઉમ્મે હાની رضي الله عنها ભારે તઅજ્જુબની લાગણીથી એક ચિત્તે સાંભળતાં રહ્યાં. પછી બોલ્યાં, "યા રસૂલુલ્લાહ ! આપ સાચું ફરમાવો છો. હું આપની વાતો પર દિલોજાનથી ઈમાન લાવું છું પણ આ બનાવ મકકહના કુરૈશને કહેશો નહિ. તેઓ આપને જૂઠલાવશે ને આપની મશ્કરી કરશે!"

રસૂલે પાકﷺ– "વલ્લાહ, હું તો કા'બાના હરમમાં જઈને સાફ શબ્દોમાં લોકોને આ વાત કરીશ."

ઉમ્મે હાની رضي الله عنها - "ના મારા ભાઈ! હું આપને કસમ આપું છું. લોકો આપને દુઃખ આપશે."

રસુલે પાકﷺ "મારા પરવરદિગારે મારા ઉપર બહુ મોટો એહસાન કર્યો છે. તેની નેઅમતોનું વર્ણન લોકોની આગળ હું જરૂર કરીશ."

આમ ફરમાવીને આપ કા'બા તરફ જવા માટે ઉભા થયા. ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها એ આપની ચાદરનો પાલવ(છેડો) પકડી લીધો. મગર આપ કા'બા તરફ ચાલી નીકળ્યા. ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها એ પોતાની હબશણ લોંડીને આપની પાછળ મોકલતાં કહ્યું, "જઈને સાંભળી તો આવ કે, રસૂલે પાકﷺ શું ફરમાવે છે ને લોકો શું જવાબ આપે છે!"

ખાનએ-કા'બાની આસપાસ કુરૈશના લોકો નિત્ય નિયમ મુજબ મજલિસો જમાવીને બેઠેલા છે. ઉમ્મે હાનીرضي الله عنها ના ઘરમાંથી રવાના થઈને રસૂલે પાકﷺ પણ કા'બાના હતીમમાં આવીને બેસી જાય છે. કુરૈશની મજલિસમાં અબૂ જહલ અને મુત્ઈમ બિન અદી જેવા સરદારો પણ બેઠેલા છે ને વાતોના તડાકા ઉડાવી રહ્યા છે. અબૂ જહલે આપને આ રીતે ખામોશીથી ગંભીર વદને બેઠેલા જોયા તો ખૂબ નવાઈ પામ્યો. ઉઠીને આપની પાસે આવ્યો ને ગમ્મત રૂપે કહેવા લાગ્યો, "કેમ મુહંમદﷺ! ચુપચાપ કેમ બેઠેલા છો? આપનો ચહેરો કહે છે કે, આપ કોઇ ઉંડા વિચારમાં છો. શું કોઇ નવીન સમાચાર છે?"

રસૂલે પાકﷺ – "હા, રાતે હું મુસાફરીમાં ગયો હતો."

અબૂ જહલ – "મુસાફરી.... કયાંની મુસાફરી?"

રસૂલે પાકﷺ – "બૈતુલ-મુકદ્દસની અને ત્યાંથી સાતે આસમાનોની."

આ સાંભળીને અબૂ જહલ તઅજ્જુબથી ઉછળી પડ્યો. ખડખડાટ હસી પડવાની તૈયારીમાં હતો, પણ વીજળીની ગતિએ તેના ભેજામાં એક ખ્યાલ આવવાથી તેણે પોતાના હાસ્ય પર કાબૂ મેળવી લીધો. તેણે વિચાર્યું, "મુહંમદﷺને જુઠા પાડવાનો અને મશ્કરી કરવાનો આ ઠીક મોકો હાથ લાગ્યો છે. ચાલ મારા સાથીદારોને પણ બોલાવી લઉં. ન થાય કે, મુહંમદﷺ સાહેબ બાદમાં ઈન્કાર કરી દે અને હું જૂઠો ઠરૂ!"

તેણે આપનેﷺ કહ્યું, "વાંધો ન હોય તો મારા સાથીદારોને પણ બોલાવી લઉં. પછી બધાની સામે તમે આ વાત કરજો!"

આપેﷺ ફરમાવ્યું, "હું તો મારા રબની નેઅમતો જાહેર કરવા માંગુ છું. ખુશીથી પોતાના સાથીઓને બોલાવી લો."

અબૂ જહલ ત્યાંથી જ બરાડયો, "હે કઅબ બિન લવૈયની અવલાદ! દોડીને આવો !" મજલિસના તમામ માણસો આવી ગયા તો અબુ જહલે કહ્યું, "હા, મુહંમદﷺ! હવે પેલી વાત ચાલુ કરો!"

રસુલે પાકﷺએ ફરમાવ્યું, "રાતે હું બુરાક નામના જન્નતી જાનવરની પીઠ પર સવાર થઈને બૈતુલ-મુકદ્દસ ગયો. ત્યાં મસ્જિદે અકસામાં અલ્લાહના તમામ પયગમ્બરો સાથે મારી મુલાકાત થઈ. મેં તેઓને નમાઝ પઢાવી. તેઓની સાથે વાતચીત કરી. એમાં અલ્લાહના પયગમ્બર ઈસાعليه السلام, મૂસાعليه السلام, ઈબ્રાહીમ عليه السلام પણ હતા....."

લોકો ખડખડાટ હસી પડ્યા, તાળીઓના શોરથી વાતાવરણ ગાજી ઉઠ્યું, કુરૈશ માટે જાણે તમાશો હાથ લાગી ગયો. લોકો મોજમાં આવીને એકબીજાને હાથ તાળીઓ આપવા લાગ્યા.

અબૂ જહલ બોલી ઉઠ્યો, "અરે શું મરેલા પયગમ્બર જીવતા થઈને તમારી સામે આવી ગયા? વારૂ ! તેઓની શકલ સૂરત બતાવો!"

આપેﷺ ફરમાવ્યું, "મૂસાعليه السلام નો કદ લાંબો ને વાન ઘઉંવર્ણો હતો. ગુંચવાયેલા વાંકળિયા વાળ હતા. અઝદે-શનૂઅહ કબીલાના માણસ લાગતા હતા. ઈસાعليه السلام મધ્યમ કદના હતા. લાંબા પણ ન હતા ને ઠીંગણા પણ ન હતા. વિશાળ સીનો હતો. માથાના વાળ સીધા અને લાંબા

હતા. મેં તેમને જોયા તો એવું લાગ્યું જાણે હમણાં ગુસલ કરીને હમ્મામમાંથી નીકળ્યાં છે. તેમના માથા પરથી પાણીના ટીપાં ટપકતાં હતાં. તમારામાં ઉરવહ બિન મસ્ઉદ સક્ફી સાથે આબાદ તેમનો ચહેરો મળતો આવતો હતો. ત્યારે પયગમ્બર ઈબ્રાહીમ ﷺની શકલ સૂરત તમારા આ પયગમ્બર(ખુદ રસુલે પાક ﷺ)ની શકલ સૂરત જેવી જ હતી."

આપની વાતો સાંભળીને લોકો હયરતથી એકબીજાનાં મોઢાં જોવા લાગી ગયા. જાણે પૂછતા હોય કે, મુહંમદ ﷺની આ વાતો સાચી છે યા બનાવટી? અમુક માણસો ગંભીર બનીને વિચારમાં પડી ગયા. કેટલાક આપની મશ્કરી કરવા લાગ્યા. કેટલાક ખડખડાટ હસતા જ ગયા. બે ચાર માણસો એ જ વેળા આપના દોસ્ત હઝરત અબૂ બકર رضي الله عنه પાસે દોડી ગયા ને તેમને આ સમાચાર આપતાં બોલ્યા, "અબૂ બકર رضي الله عنه! તમારા સાથી મુહંમદ ﷺ તો કહે છે કે, તેઓ રાતોરાત બૈતુલ-મુકદ્દસ ગયા. ત્યાં પયગમ્બરો સાથે નમાઝ પઢી. પછી તરત મક્કહ આવી ગયા."

અબૂ બકર رضي الله عنه– "તમને કોણે આ સમાચાર આપ્યા?"

લોકો – "મુહંમદ ﷺ સાહેબે પોતે."

અબૂ બકર رضي الله عنه– "ત્યારે તો તદ્દન સાચી વાત છે."

લોકો – "શું રાતોરાત બૈતુલ-મુકદ્દસ જઈને પાછા આવી શકાય ?"

અબૂ બકર رضي الله عنه – "કેમ નહિં, હું તો એથી યે આગળ વધીને કહું છું કે, મુહંમદ ﷺની પાસે આંખના પલકારામાં આકાશની ખબર આવી જાય છે. શું જિબ્રઈલ અમીન عليه السلام પળ માત્રમાં આકાશથી આપની પાસે નથી આવતા? જે વાતથી તમને તઅજ્જુબ થયું તેના કરતાં આ વાત વધારે તઅજ્જુબ ભરેલી છે."

એ પછી હઝરત અબૂ બકર رضي الله عنه કા'બામાં આવ્યા. મુત્ઈમ બિન અદી આપને કહેતો હતો, "મુહંમદ ﷺ ! તમારી વાત અમારે ગળે ઉતરતી નથી. કેમ કે, બૈતુલ-મુકદ્દસ જતાં અમારા ઊંટોનો પિત્તો પાણી થાય ત્યારે એક મહીનામાં ત્યાં પહોંચે છે, ને પાછા આવતાં પણ બરાબર એક મહીનો લાગે છે. ત્યારે તમે કહો છો કે, રાતોરાત ત્યાં જઈને પાછા આવી ગયા. લાત અને ઉઝ્ઝાના સોગંદ, તમારી વાત માનવા જેવી નથી!"

અબૂ બકર رضي الله عنه- "ખુદાના સોગંદ, અલ્લાહના રસૂલ ﷺ સાચું ફરમાવે છે."

કુરૈશના લોકો વેપાર અર્થે અનેકવાર બૈતુલ-મુકદ્દસ ગયા હતા ને ત્યાંની હાલતથી સારા માહિતગાર હતા. હવે તેઓએ રસુલે ખુદા ﷺની પરીક્ષા લેવાનો વિચાર કર્યો. મુત્ઈમ બિન અદીએ પૂછ્યું, "વારૂ! મુહંમદ ﷺ! બતાવો બૈતુલ-મુકદ્દસ કેવું છે?"

હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તી رحمة الله عليه ફરમાવે છે કે,

આવ બૈતુલ મુકદ્દસકી, ઓનુ બાત રે પુછાઈ;
સો નીશાનીયાં સગલી, પુછી રે સુનાઈ.
તબ જીબરાઈલ કહીએ, અલૈહીસ્સલામા;
અનુ રબકે હુકમસુ, એસા કીયા રે કામા.
બૈતુલ મુકદ્દસ ઠામ, નબી પાસ લા ધરાઈ;
સો નબીજીને કી નજ્રુ, પુરી જાગો વે આઈ.
તબ કુરેશોંને જેતની, નીશાની પુછાઈ;
સો નબીજીને દેખ દેખ, સબ રે બતાઈ.

(મોજિઝાત ૭૬૪-૧૧૨)

રસૂલે પાક ﷺ ફરમાવે છે કે, "આ સવાલ સાંભળીને હું વિચારમાં પડી ગયો, કેમ કે બૈતુલ-મુકદ્દસની ઈમારતનો નકશો મને યાદ ન હતો. મેઅરાજ પણ રાતના સમયે થઈ હતી ને આથી પહેલાં કદી ત્યાં જવાનું થયું ન હતું. પરેશાની વધવા લાગી ત્યાં તો અચાનક હઝરત જિબ્રઈલે عليه السلام બૈતુલ-મુકદ્દસની પૂરી ઈમારત મારી આંખ સામે લાવીને ખડી કરી દીધી. હું તેને જોઈને તેઓના સવાલોના જવાબ આપતો ગયો."

હઝરત જાબીર رضي الله عنه નું કથન છે કે, મેં પોતે રસૂલે પાક ﷺથી સાંભળ્યું છે કે, "મેઅરાજની સવારે કુરૈશના લોકો મારી વાતોને ખોટા ઠરાવવા લાગ્યા. તે વેળા હું વિચારમાં પડ્યો કે જવાબ શું આપવો? અચાનક અલ્લાહ તઆલાએ બૈતુલ-મુકદ્દસ સુધીના પર્દા ઉઠાવી દીધા ને તેની

ઈમારત મારી આંખ સામે લાવીને ખડી કરી દીધી. હું તેને જોઈને જવાબ આપતો ગયો." (બુખારી, મુસ્લીમ)

મુશરિકો આપના સાચા જવાબો સાંભળીને તઅજ્જુબથી બોલી ઉઠ્યા, "મુહંમદ ﷺ! આ બધી વાતો તમને કોણે બતાવી દીધી? વારૂ, રસ્તાની કોઇ નિશાની બતાવો!"

આપે મક્કહથી બૈતુલ-મુકદસ રસ્તામાં જે કાંઈપણ જોયું હતું તે બતાવવા માંડયું. રસ્તેથી પસાર થતા કાફલાના સમાચાર આપ્યા. જે ગામો મળ્યાં તેની વાતો બતાવી. મક્કહ તરફ આવી રહેલા કાફલાની ખબર આપી. તેમની પાસે કયા પ્રકારનો સામાન છે ને કેવાં જાનવર છે તે નિશાનીઓ સાથે બતાવી દીધું. તેમાંના એક માણસનું ઊંટ ભડકીને નાસી ગયું હતું. આપ ﷺ એ ફરમાવ્યું, મેં તેના માલિકને કહ્યું કે, "તમારો ખોવાયેલો ઊંટ ફલાણી જગ્યાએ છે." તે વેળા હું શામ તરફ જઈ રહ્યો હતો. કાફલા પાસેથી પસાર થતાં મેં તેમના વાસણમાંથી પાણી પીધું, ને વાસણને પાછું ઢાંકી દીધું. હવે કાફલો "બયદાઅ" સ્થળ પાસે આવેલા "તન્ઈમ" પર્વત પરથી ઉતરી ચુક્યો છે. તેમાં સૌથી આગળ ભૂરા રંગનો એક ઊંટ છે. તેના ઉપર બે ગુણીઓ લાદેલી છે, એક કાળી ને બીજી ધારીદાર."

મુશરિકોએ આ બધી વાતોની તપાસ કરી તો, આપે બતાવેલી એક એક વાત સાચી ઠરી, પણ તેઓના દિલો ઉપર કુફ્રો-શિર્કનો કાટ ચઢી ગયો હતો. સચ્ચાઈને તેઓ સમજવા માંગતા જ ન હતા; એટલે હક વાત તરફથી આંધળા પણ હતા. બહેરા પણ હતા ને ગૂંગા પણ હતા જેથી કોઇને ઈમાનની તવ્ફીક નસીબ થઈ નહિ અને આ તરફ હઝરત અબુ બકર સિદ્દીક ؓ જે રસુલે પાક ﷺની દરેક વાત સાંભળી કહેતા જતા હતા, "યા રસુલુલ્લાહ ﷺ! આપે સાચું ફરમાવ્યું!"

બસ એજ દિવસથી હઝરત અબૂ બકર ؓ ને **"સિદ્દીક"** લકબ મળી ગયો.

મિસ્વાક

રસુલુલ્લાહ ﷺ એ ફરમાવ્યું કે મિસ્વાકને પોતાના ઉપર કાયમ રાખો. (અર્થાત્ મિસ્વાક કરવાનું કદી ન ભૂલો) કારણ કે એમાં દસ ખૂબીઓ છે. (૧) મોંઢાની સફાઈનું સાધન છે. (૨) અલ્લાહ તઆલાની રઝામંદી અને ખૂસ્નૂદીનું કારણ છે. (૩) ફરિશ્તાઓ માટે આનંદ અને હર્ષનો સામાન છે. (૪) એનાથી આંખની રોશની વધે છે. (૫) દાંતોની સફાઈ જળવાઈ રહે છે. (૬) પેઢા મજબૂત થાય છે. (૭) મોઢાની દુર્ગંધ દૂર થાય છે. (૮) ખોરાક પાચન થવામાં એની સક્રિયતા અનોખી છે. બલગમ નષ્ટ કરે છે. (૯) મિસ્વાક કરેલ વુઝૂથી પઢેલી નમાઝનો સવાબ વધારે મળે છે. (૧૦) અને મોંઢાથી ખુશ્બૂ આવે છે. જે કુર્આન પઢવા અને અવાઝ નીકળવાનો માર્ગ છે તે ચોખ્ખુ રહે છે.

મિસ્વાકની ફઝીલત, મહત્ત્વતા અને તાકીદ

- હઝરત મા આયશા ؓ થી રિવાયત છે. અલ્લાહના રસૂલ ﷺ એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો "મિસ્વાક(દાતણ) કરવું મોઢાને સાફ રાખે છે અને ખુદાની રઝામંદીના કારણરૂપ છે." (નિસાઈ)
- હઝરતઅબૂ હુરૈરહ ؓ થી રિવાયત છે કે, નબી ﷺ એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો, "જો હું પોતાની ઉમ્મત માટે મુશ્કેલ ન સમજતો તો તેમને ઈશાંની નમાઝ વિલંબથી પઢવા અને દરેક નમાઝની સાથે મિસ્વાક કરવાનો હુકમ આપતો."(બુખારી તથા મુસ્લિમ)
- હઝરત શુરેહ બિન હાની કહે છે, મેં હઝરત આયશા ؓ ને પૂછ્યું; નબી ﷺ જ્યારે ઘરમાં તશરીફ લાવતા તો પહેલું કામ શું કરતા હતા? તેમણે જવાબ આપ્યો, "મિસ્વાક કરતા હતા." (મુસ્લિમ)
- હઝરત અબૂ અૈયુબ ؓ થી રિવાયત છે કે, નબી ﷺ એ ફરમાવ્યું - "ચાર કામ અંબિયાની સુન્નત પૈકી છે, ખત્ના, અત્તર લગાવવું, મિસ્વાક કરવું અને નિકાહ કરવા." (તિરમિઝી)

હઝરત ઉમર ફારૂક رضي الله عنه ની સાદગી

હઝરત ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رضي الله عنه ની ખિલાફતમાં ઈસ્લામી હુકુમત છેક આફ્રિકાના ઈજિપ્ત અને યુરોપમાં સ્પેનના કિનારા સુધી પહોંચી ચુકી હતી. તેમનો દબદબો તે સમયના જાલીમ અને જાબીર સત્તાધિશોના દિલો પર છવાયેલો હતો. તેમ છતાં તેઓ બેહદ સાદાઈ પસંદ હતા. એટલું જ નહીં જનતાનું હિત તેમના દિલમાં એટલી હદે હતું કે, એક સમયે 'કુફહ'ના ગવર્નર હઝરત ફારૂકે આઝમની સેવામાં ઉપસ્થિત થયા ત્યારે ઈસ્લામના મહાન ખલીફા બપોરનું ખાણું ખાઈ રહ્યા હતા. આવનારે જોયું કે, ખાણામાં જવની રોટી અને જયતુનનું તેલ માત્ર છે એ સિવાય બીજી કોઈ વસ્તુ નથી, એ જોઈને તેમણે પૂછ્યું કે; 'ઘઉં તો આપણે ત્યાં ઘણા પેદા થાય છે, તો આપ ઘઉંની રોટી શા માટે ખાતા નથી ? તેના જવાબમાં તેમણે ફરમાવ્યું કે;' આપણા વિસ્તારમાં તેટલા પ્રમાણમાં ઘઉં થતા નથી કે દરેક મુસલમાન ખાઈ શકે, જ્યારે એક પણ મુસલમાન ઘઉં ખરીદીને તેની રોટી ખાઈ શકતો ન હોય ત્યાં સુધી મુસલમાનોનો 'અમીર' કેવી રીતે ખાઈ શકે?

પરંતુ ઉમવી હાકેમો એવી સાદાઈને સદંતર ભૂલાવી બેઠા હતા. એ પણ મશહુર હકીકત છે કે ઈસ્લામના મહાન ખલીફા હઝરત ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رضي الله عنه જે કુતો(જભ્ભો) પહેરતા હતા. તેમાં ઠેરઠેર થીંગડા લાગેલા હતા. મતલબ એ કે, મુસલમાનોના એ ખલીફા જેમના હાથે ઈરાની સામ્રાજય અને રોમન સલ્તનત જેવી મહાસત્તાઓ ફતેહ થઈ હતી. તેઓ એ જે પ્રકારની સાદી જીંદગી પસાર કરી હતી તેનું અનુકરણ કરવાને બદલે ઉમ્વી હાકેમોને વારસાગત હુકુમતમાં મળેલી દૌલતનો ઉપયોગ તેઓ ખૂબ જ બેફામ રીતે કરતા રહ્યા. કહેવાવાળાએ ખૂબ કહ્યું છે કે, અલ્લાહના આખરી નબી صلى الله عليه وسلم ની ગાદી મદીના મુનવ્વરાથી ફેરવાઈને દમીશ્ક (શામની રાજધાની) પહોંચી ત્યારે ત્યાંના ગાદીનશીન બાદશાહો માત્ર પોતાના મહેલોમાં નહીં બલ્કે, હજ્જની સફરમાં નીકળ્યા ત્યારે પણ તેમના શરીર પર પહેરવાના કપડા અને રાચરચીલા છસ્સો જેટલા ઊંટો પર લદાયેલા હતા.

તેનો મતલબ એ કે, અલ્લાહ અને તેના રસુલ صلى الله عليه وسلم નો ડર આ ઉમ્મૈયા હાકિમોના દિલોમાં ન્હોતો, સાદાઈને બદલે તેઓ ખૂબ જ આરામપસંદી અને અમીરાતને અપનાવી બેઠા હતા. ખરેખર નબી-એ-કરીમ صلى الله عليه وسلم ના કોલ મુતાબીક આપ صلى الله عليه وسلم ના વિસાલના ફક્ત ૩૦ વર્ષ બાદ જોર-વ-જુલ્મ અને વૈભવ વિલાસની બદીઓથી ખદબદતી બાદશાહતના હાથમાં ઈસ્લામની હુકુમત આવી ચુકી હતી.

એહલે બયત رضي الله عنهم થી મોહબ્બત

- હઝરત હસન બીન અલી رضي الله عنهما થી રિવાયત છે કે રસુલેપાક صلى الله عليه وسلم એ ફરમાવ્યું કે અમારા(એહલે બયત)થી જરૂરી અને એકદમ જરૂરી મહોબ્બત રાખો એટલા માટે કે જે આવી હાલતમાં ખુદાથી મળશે કે અમારી મહોબ્બત રાખતો હતો તો ખુદા તઆલા તેને અમારી શફાઅતથી જન્નતમાં દાખલ કરશે. કસમ ખુદાની કોઈ નેક બહાને તેનો નેક અમલ કોઈપણ ફાયદો નહી પહોંચાડે કે જ્યાં સુધી કે તે અમારા હક્કને ન ઓળખે અને ઓળખીને બજાવી ન લાવે.– (તિબરાનીની અવસત)
- હઝરત અલી رضي الله عنه થી રિવાયત છે કે રસુલે ખુદા صلى الله عليه وسلم એ ફરમાવેલ છે કે મારી શફાઅત મારી ઉમ્મત માટે છે અને ખાસ કરીને તે શખ્સ માટે છે કે મારા એહલે બયતને દોસ્ત રાખતો હોય.

હઝરત મા ખદીજતુલ કુબ્રા رضي الله عنها

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત આયશા સિદ્દીકા رضي الله عنها ફરમાવે છે કે:-

'હઝરત રસુલે-ખુદા صلى الله عليه وسلم ની બીબીઓમાં મને એટલી ઈર્ષા કોઇ બીબી પર આવતી ન હતી, જેટલી હઝરત ખદીજતુલ કુબ્રા رضي الله عنها પર, જો કે, મેં તેમને જોયા પણ ન હતા, માત્ર એટલી જ વાત હતી કે, હુઝુર صلى الله عليه وسلم તેમને અકસર યાદ કરતા હતા.'

ઉપર જે લખ્યું છે તે 'મિશ્કાત' શરીફની એક હદીસની શરૂઆતના ભાગનો તરજુમો છે, આ હદીસ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત આયશા સિદ્દીકા رضي الله عنها એ બયાન ફરમાવી છે જેમની મહાનતા એ શ્રેષ્ઠતા અને ઈલ્મી કાબેલીયત સંબંધે હદીસોની કિતાબો ભરેલી પડી છે.

હુઝુરે સરવરે-આલમ صلى الله عليه وسلم નું વખતો વખત હઝરત ખદીજતુલ કુબ્રા رضي الله عنها ને યાદ કરવું એ વાતની સાબીતી છે કે, હઝરત ખદીજા رضي الله عنها અસાધારણ ખૂબીઓ અને કાબેલીયતના માલિક હતા.

હઝરત આયશા સીદ્દીકા رضي الله عنها પોતે જ ફરમાવે છે કે; 'હઝરત ખદીજા رضي الله عنها આધેડ વયની પુખ્ત વિચારના ઔરત હતા. અન્ય હદીસથી જાણી શકાય છે કે, 'ઉમ્મેહાતુલ મુઅમિનીન' ખુદ હઝરત આયશા સીદ્દીકા رضي الله عنها, હઝરત સફીય્યા رضي الله عنها, હઝરત ઝયનબ رضي الله عنها વધુ સુંદર હતાં અને પણ જાહેરી સુંદરતા આપણા આ'કા અને મવલા હુઝુર નબી-એ-કરીમ صلى الله عليه وسلم ને આકર્ષી શકે જ નહીં.

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત ખદીજા رضي الله عنها ની ઈલ્મી કાબેલીયતની ચર્ચા આપણને ક્યાંય જોવા મળતી નથી, લગભગ મુહદ્દીસો એ સંબંધે એકમત ધરાવે છે કે, ઈલ્મી કાબેલીયતને ધોરણે હઝરત આયશા સીદ્દીકા رضي الله عنها મહાન અને શ્રેષ્ઠ સહાબાએ કિરામની હરોળમાં ઉચ્ચતર હતા

કૌટુંબિક અને દુન્યવી માલ-દૌલતની દૃષ્ટિએ પણ બીજા ઉમ્મેહાતુલ મુઅમિનીન رضي الله عنهن (હુઝુરની બીબીઓ) કંઇ ઉતરતા નહોતા, હઝરત આયશા સીદ્દીકા رضي الله عنها મકકહના શ્રીમંત રહીશ હઝરત અબુબકર સીદ્દીક رضي الله عنه ના પુત્રી હતા, હઝરત અબુબકર સીદ્દીક رضي الله عنه ખૂબ જ ઉદાર હૃદયના ઈન્સાન હતા, ગરીબોના હમદર્દ હતા, હુઝુર સરવરે કાએનાત صلى الله عليه وسلم ના એક બીબી હઝરત સફીય્યા رضي الله عنها ખયબરના સરદારના પુત્રી અને હઝરત હારૂન(અ.સ.) વંશથી હતાં, હઝરત હફસા رضي الله عنها હઝરત ઉમર ફારૂકે-આઝમ رضي الله عنه ના પુત્રી હતાં, અને હઝરત ઉમ્મે-હબીબા رضي الله عنها મકકાના રહીશોના સરદાર હઝરત અબુ સુફયાન رضي الله عنه ના પુત્રી એવી રીતે હુઝુરે-અકરમ صلى الله عليه وسلم ની તમામ બીબીઓ (ઉમ્મહાતુલ મુઅમિનીન) ખૂબજ શ્રીમંત ઘરાનાની અને ઉચ્ચ કુટુંબોની બેટીઓ હતી, હુઝુર صلى الله عليه وسلم ની બીબીઓના સંબંધો કૌટુંબિક અને અરબના શ્રીમંત અને ઉચ્ચ કહેવાતા ગણ્યાં-ગાંઠ્યા ઘરાનાઓથી હતા, એ જોતાં હઝરત ખદીજતુલ કુબ્રા رضي الله عنها એ રીતે ચઢીયાતા ન્હોતા.

ઈતિહાસ ગવાહી આપે છે કે, એક વખત એક અરબ કુરૈશી-સરદાર અત્બહએ હુઝુર صلى الله عليه وسلم સમક્ષ તેમની દીની-દાવત સંબંધે થોડીક નરમી અને રવાદારી અપનાવવા માટે વિનંતી કરતાં કહ્યું હતું કે "અગર આપ صلى الله عليه وسلم દીની તબ્લીગ-એ-દા'વતમાં થોડીક નરમી અને રવાદારી અપનાવશો તો તેના બદલામાં અરબની શ્રેષ્ઠ સુંદરીઓ આપ صلى الله عليه وسلم ની ખિદમતમાં તે પેશ કરશે, અને સાત પેઢીઓ સુધી પણ ખૂટે નહીં એટલો ખજાનો અને તમામ અરબની સરદારી અપાવી દેવા તૈયાર છે." તેની આ પેશકશને હુઝુર صلى الله عليه وسلم ઠોકર મારી દીધી હતી, આ બાબતો આપ صلى الله عليه وسلم ને આકર્ષી શકી ન હતી, તો પછી એવું કયું કારણ છે કે, હુઝુર صلى الله عليه وسلم આપના પ્રથમ બીબી હઝરત ખદીજા رضي الله عنها ને વખતો વખત યાદ ફરમાવતા હતા?

આપણા રાહબર હઝરત પીર મશાયખ ચિશ્તી رحمة الله عليه ફરમાવે છે કે,

કેહ પેહલા એ નબીને બાઝ સૂ(સોગંદ) રે ખાહી,
બીબી આયશાકુ સૂ ખા કીતી નબીને અગાહી.
કે બીબી ખદીજા પેહલે લાયે થે ઈમાના,
જિસ વક્તમાં સબને કુફર મુજ્સું જાના.
અને મુજ્કુ દીતી જાગો ખદીજાને ઠામા,
જબ દૂર થે કરતે સબ મેરે રે નામા.
અને મુજ્કુ ખદીજાને સાચા રે જાના,
જબ સબુંને મુજ્કુ ઝૂઠા રે પિછાના.
અને ખદીજાસું રબને મુજે ફરઝંદ દીતે,
જબ મહરૂમ હુઆ થા ઔલાદ કે લીતે.
એતા નબીજીને ગુસ્સે બાઝ બયાન પઢાયા,
બીબી ખદીજા કે હકમાં કેહકર બતાયા.

(ગિરદીયહ ૬૨૭-૯૩)

હઝરત આયશા સીદીકા રઝિયલ્લાહુ અન્હા રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એ ઈરશાદ ફરમાવેલી એક હદીસ બયાન કરે છે જેમાં અલ્લાહના રસુલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એ ફરમાવ્યું છે કે;

"ખુદાની કસમ! હરગીઝ નહીં, ખુદાએ ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા થી વધીને શ્રેષ્ઠ બીબી મને આપી નથી, ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા તે સમયે ઈમાન લાવ્યા જ્યારે લોકો મને જુઠલાવતા હતા, અને તેમણે એ સમયે તેમની સર્વ દૌલત મને દીન માટે ખર્ચ કરવા આપી, જ્યારે લોકો મને માલ આપવા માટે તૈયાર ન્હોતા. જ્યારે મારો કોઇ સાથી અને સહાયક ન્હોતો તે સમયે તેમણે દીનના કામ માટે મારી સહાય કરી"

આ કારણે રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હઝરત ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા ને યાદ કરતા રહેતા હતા. હઝરત ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા ના નિકાહ આં હઝરત સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સાથે જે દિવસે થયા તે દિવસથી લઈને છેલ્લા શ્વાસ સુધી તેઓ તન, મન, ધનથી હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ના જાંનિસાર રહ્યા, તેમની જીંદગીની હર ઘડી એ દાવાની દલીલ છે કે દીનના તમામ કાર્યોમાં હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ની તમામ બીબીઓ (ઉમ્મેહાતુલ મુઅમિનીન)માં હઝરત ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા બધાથી અનોખા હતા, અજોડ હતા, તેમની બરોબરી કોઇ બીબી કરી શકે તેમ નથી, આજની દુન્યામાં દીનના પ્રચાર માટે અનેક પ્રવૃત્તિઓ ચાલી રહી છે. પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ એમાં ભાગ લઈ રહ્યાં છે, પણ હઝરત ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા ના જીવન વૃત્તાંતને જોતાં જણાય છે કે હઝરત ખદીજા રઝિયલ્લાહુ અન્હા ની પવિત્ર જીંદગીના નુરાની પ્રકાશમાં જ દીનની સાચી રાહ મળી શકે છે.

(ક્રમશઃ)

મુબારક હદીસ

- રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફરમાવે છે : સાત શખ્સો એવા છે જેમને અલ્લાહ તઆલા પોતાની રહમતના સાયામાં તે દિવસે જગ્યા આપશે જે દિવસે કોઇ સાયો નહીં હોય, એમાંથી એક તે છે જેણે એકાંતમાં ખુદાને યાદ કર્યા અને ખુદાના ડરના કારણે તેની આંખોમાંથી આંસુ વહી નિકળ્યા.
- રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફરમાવે છે, 'અચાનક મૌત મોમીનના માટે રાહત અને ગુનેહગાર માટે જહેમત (તકલીફ)નો સબબ છે.'
- આકા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફરમાવે છે, 'આસમાનમાં રહેનારાઓ (જે ઘરોમાં યાદે ઈલાહી થાય છે એવા) ધરતી પરના ઘરોને એવી રીતે જુએ છે જેવી રીતે તમે તારાઓને જુઓ છો.'
- રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફરમાવે છે, 'સૌથી અફઝલ કલમો એ છે જે મેં અને તમામ અંબિયાએ કિરામે જીભથી અદા કર્યો તે 'લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહુ વહદહુ લાશરીક લહૂ' છે.'
- અલ્લાહ તઆલાને ત્યાં સૌથી પસંદીદા અમલ નમાઝને તેના યોગ્ય સમયમાં અદા કરવી છે, પછી મા-બાપ સાથે સારો વર્તાવ કરવો છે. (મુસ્લીમ શરીફ)

હઝરત ખ્વાજા મુઈનુદ્દીન ચિશ્તી رحمة الله عليه

વિસાલ - ૬ રજબ

હઝરત ખ્વાજા ગરીબનવાઝ رحمة الله عليه નું મુબારક નામ સૈયદ મુઈનુદ્દીન હસન છે.

આપની વિલાદત હિ.સ. ૫૩૦માં સંજર (સીસ્તાન)માં થઈ હતી.

આપના જાણિતા લકબ હિન્દલ વલી, અતાએ રસૂલ ﷺ ખ્વાઝાએ બુઝુર્ગ, નાઈબે રસુલ, આફતાબે ચિશ્તિયા, સુલ્તાનુલ હિંદ ખ્વાજાએ ખ્વાજગાન, વારિસુલ અંબિયા અને ગરીબનવાઝ છે.

આપ નજીબુત્તરફેન એટલે કે મા તરફથી આપની વંશાવલી હઝરત ઈમામ હસન رضي الله عنه તથા વાલિદ તરફથી હઝરત ઈમામ હુસૈન رضي الله عنه સાથે મળે છે. આમ આપ હસની-હુસૈની સૈયદ છો.

આપના પિતાનું નામ સૈયદ ગ્યાસુદ્દીન رحمة الله عليه હતું. તે ઘણાં પરહેઝગાર બુઝુર્ગ હતા. તેમની ગણના તે સમયના ખાસ આલિમોમાં થતી હતી.

ખ્વાજા સાહેબ જ્યારે ૧૫ વર્ષના થયા ત્યારે આપના પિતાજી ઈરાકમાં ગુજરી ગયા. આપના અમ્મા સાહેબાનું નામ બીબી માહનૂર હતું.

ચિશ્તી સિલસિલાનાં સાલાર ખ્વાજા અબુ ઈસ્હાક શામી, ચિશ્ત ગામના વતની હતા એટલે તેમના સિલસિલાનું નામ ચિશ્તીયા સિલસિલા પડ્યું. હઝરત શેખ અબૂ ઈસ્હાકથી સાતમી પેઢીએ હઝરત ખ્વાજા ગરીબનવાઝનો તરીકતનો સિલસિલો મળી જતો હોવાથી આપને પણ ચિશ્તી કહેવામાં આવે છે.

આપના પીરો-મુર્શિદ હઝરત શેખ ઉસ્માન હારૂની رحمة الله عليه ને આપ ખુબ જ મેહબુબ હતા. પીરો-મુર્શિદ ફરમાવતા, "મુઈનુદ્દીન ખુદાના મેહબુબ છે અને તે મારા મુરીદ હોવા બદલ મને ગર્વ છે."

હઝરત ખ્વાજા ગરીબનવાઝને પોતાના પીરો-મુર્શિદ તરફથી ખિલાફત મળ્યા પછી આપે દીનની તબલીગ માટે સફરની શરૂઆત કરી. એ સાથે આપ મક્કા શરીફ અને મદીના શરીફ જવાનો ઈરાદો રાખતા હતા.

સફર કરતા કરતા અંતે ખ્વાજા ગરીબનવાઝ મક્કા મુઅઝ્ઝમા પહોંચી ગયા. ત્યાં કા'બા શરીફનો તવાફ કર્યો અને બરકતો મેળવી. એ પછી આપ મદીના મુનવ્વરા પહોંચ્યા. ત્યાં દરબારે રિસાલતમાં હાજરી આપી. મદીના મુનવ્વરામાં જ આપને નબીએ કરીમ ﷺ તરફથી બશારત મળી,

"અય મુઈનુદ્દીન! તમે હિન્દુસ્તાન જાઓ અને ત્યાં અજમેરમાં રહી કુફ્રનો અંધકાર દુર કરો."

આપ લાંબો સફર તય કરી દિલ્હી મારફતે રાજસ્થાનમાં દાખલ થયા અને અજમેરમાં રોકાણ કર્યું. ત્યાંથી જ ઈસ્લામની તબ્લીગ શરૂ કરી અને લાખો મુશ્રીકોને ઈસ્લામની દૌલતથી માલામાલ કરી દીધા.

હઝરત ખ્વાજા ગરીબનવાઝ رحمة الله عليه એ પોતાની વિલાયતની શક્તિ વડે હિન્દુસ્તાનને વહદાનિયતના નૂરથી રોશન કરી દીધો.

આપનો વિસાલ ૬ રજબ હિ.સ. ૬૩૩માં અજમેર શરીફમાં થયો કે જ્યાં આજે આપની મઝાર શરીફ આવેલ છે.

આજે પણ લાખો લોકો કોઈપણ ધર્મ કે નાત-જાતના ભેદભાવ વગર આપના દરબારમાં હાજર થઈ ફૈઝ હાંસલ કરી રહ્યા છે અને ઈન્શાહઅલ્લાહ કયામત સુધી અલ્લાહના આ મહાન વલીથી મોહબ્બત રાખનારા આ રીતે જ આપના દરબારમાં હાજર થતા રહેશે.

સબક

(તમે પણ હિફ્ઝ કરો અને બીજાઓને પણ હિફ્ઝ કરવામાં મદદરૂપ બનો.)

અવ્વલ કલિમહ તય્યિબહ

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ

અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઈ ઈબાદતના લાયક નથી.
હઝરત મુહંમદ મુસ્તફા ﷺ અલ્લાહના રસૂલ છે.

❑

દોયમ કલિમહ શહાદત

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ
وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ

અશ્હદુ અલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહૂ લા શરી-ક લહૂ, વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહ

હું ગવાહી આપુ છું કે અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઈ ઈબાદતને લાયક નથી. તે એકલો છે, એનો કોઈ શરીક નથી અને હું ગવાહી આપુ છું કે બેશક હઝરત મુહંમદ મુસ્તફા ﷺ અલ્લાહના બંદા અને તેના રસુલ છે.

❑

સોયમ કલિમહ તમજીદ

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
وَلَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ

સુબ્હાનલ્લાહિ વલ હમ્દુ લિલ્લાહિ વલા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર.
વલા હૌ-લ વલા કુવ્વ-ત ઈલ્લા બિલ્લાહિલ અલિય્યિલ અઝીમ.

અલ્લાહ પાક છે, તમામ તારીફ અલ્લાહ માટે જ છે. અલ્લાહના સિવાય કોઈ ઈબાદતના લાયક નથી. અલ્લાહ સૌથી મહાન છે.
ગુનાહોંથી બચવાની તાકત અને નેક કામ કરવાની કુવ્વત અલ્લાહ તરફથી જ છે,
જે આલીશાન અઝમતવાળો છે.

❑

ચહારૂમ કલિમહ તૌહીદ

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહૂ લા શરી-ક લહૂ, લહુલ મુલ્કુ વ લહુલ હમ્દુ યુહ્યી વયુમીતુ બિયદિહિલ ખૈર.
વહુ- વ અલા કુલ્લિ શયઇન કદીર.

અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઈ ઈબાદતના લાયક નથી. તે એકલો છે. તેનો કોઈ શરીક નથી, એના માટે જ બાદશાહી છે અને એના માટે જ તમામ તારીફ છે, તે જિંદા કરે છે અને તે જ મારે છે, એના જ હાથમાં કુદરતની ભલાઈ છે, અને તે દરેક વસ્તુ પર કાદીર છે.

❑

પંજુમ કલિમહ રદ્દે કુફ્ર

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا
وَّاَنَا اَعْلَمُ بِهٖ وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَآ اَعْلَمُ بِهٖ تُبْتُ
عَنْهُ وَتَبَرَّأْتُ مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكِذْبِ
وَالْغِيْبَةِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِيْ كُلِّهَآ اَسْلَمْتُ وَاٰمَنْتُ
وَاَقُوْلُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ

અલ્લાહુમ્મઈન્ની અઉઝુ બિક મિન અન ઉશ્રિક બિક શેઅંવ વઅન અઅ્લમુ બિહી, વઅસ્તગફીરૂ ક લીમા લા અઅ્લમુ બિહી તુબ્તુ અન્હુ વ તબર્રઅ્તુ મિનલ કુફ્રિ વશ્શિર્કિ વલ કિઝ્બી વલ ગીબતી વલ બુહતાની વલ મઆસી કુલ્લિહા અસ્લમ્તુ વ આમન્તુ વ અકૂલુ લા ઈ લા-હ "ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ."

અય અલ્લાહ હું પનાહ માંગુ છુ એ જાણવા છતા કે તારી સાથે કોઈને જાણી બુઝીને શરીક કરું, અને બક્ષીસ ચાહું છું એ ગુનાહોથી જેનો મને કોઇ ઈલ્મ નથી, અને મૈં તૌબા કરી અને બેઝાર થયો હું કુફ્રથી, શીર્કથી, જુઠથી અને ગીબતથી અને બુહતાનથી અને તમામ ગુનાહોથી, મૈં ઈસ્લામ કબુલ્યો અને હું ઈમાન લાવ્યો અને હું કહું છું કે અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઇ ઈબાદતને લાયક નથી. હઝરત મુહંમદ મુસ્તુફા ﷺ અલ્લાહના રસૂલ છે.

ઈમાને મુજ્મલ

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ كَمَا هُوَ بِاَسْمَآئِهٖ وَصِفَاتِهٖ وَقَبِلْتُ جَمِيْعَ اَحْكَامِهٖ

આમન્તુ બિલ્લાહી કમા હુવ બિઅસ્માઈહી વસિફાતિહી વ કબિલ્તુ જ્મી-અ અહ્કામીહ

ઈમાન લાવ્યો હું અલ્લાહ ઉપર, જેવો કે તે પોતાના નામ અને સીફતો સાથે છે અને મેં તેના તમામ એહકામ કબુલ કર્યા.

ઈમાને મુફસ્સલ

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ

આમન્તુ બિલ્લાહિ વ મલાઈકતિહી વ કુતુબિહી વ રુસુલિહી વલ યૌમીલ આખિરિ વલ કદરી ખૈરિહી વ શર્રીહી મીનલ્લાહિ તઆલા વલ બઅ્ષિ બઅદલ મૌત

ઈમાન લાવ્યો હું અલ્લાહ પર અને તેના ફરિશ્તાઓ પર અને તેની કિતાબો પર અને એમના રસુલો પર અને કયામતના દિવસ પર અને એ વાત પર કે સારી અને ખરાબ તકદીર અલ્લાહની તરફથી જ હોય છે અને મૃત્યુ પછી ફરી પાછા જીવતા થવા ઉપર.

ગુસલનો તરીકો

ગુસલની નિય્યત

نَوَيْتُ اَنْ اَغْتَسِلَ مِنْ غُسْلِ الْجَنَابَةِ لِرَفْعِ الْحَدَثِ

નવૈતુ અન અગ્તસીલ મીન ગુસ્લીલ જનાબતી લી-રફઈલ હદસ

❑ ગુસલના ત્રણ ફર્ઝ છે ❑

૧. કોગળો કરવો
૨. નાકની નરમ હડ્ડી સુધી પાણી પહોંચાડવું
૩. આખા શરીર ઉપર સારી રીતે પાણી એવી રીતે રેડવું કે એક વાળ બરાબર પણ સુકુ (કોરું) ન રહે.

❑ ગુસલના પાંચ સુન્નત છે ❑

૧. ઈસ્તિન્જા કરવું
૨. નાપાકી દૂર કરવાની નિય્યત કરવી
૩. બંને હાથ કાંડા સમેત ધોવા
૪. પહેલા વુઝુ કરી લેવું
૫. આખા શરીર પર ત્રણ વાર પાણી રેડવું.

❑ ગુસલ કરવાનો તરીકો ❑

૧. નિય્યત કરવી
૨. સૌપ્રથમ બંને હાથના કાંડા (હાથના પુરા પંજા) સુધી ધોવા.
૩. ત્રણ વખત કોગળા કરવા
૪. ત્રણ વખત નાકમાં નરમ હડ્ડી સુધી પાણી પહોંચાડી નાક બરાબર સાફ કરવું
૫. કમરથી નીચેનો ભાગ બરાબર ધોઈ લેવો અને જ્યાં નાપાકી લાગેલ હોય તે ભાગ બરાબર ધોઈ નાપાકી દુર કરવી
૬. વુઝુ કરવું પણ પગ ધોવા નહિ
૭. આખા શરીર પર ત્રણ વખત પાણી વહાવવું
૮. બંને ખભા ઉપર ત્રણ ત્રણ વખત પાણી વહાવવું
૯. માથા ઉપર ત્રણ વખત પાણી રેડવું આ રીતે આખા શરીર ઉપર પાણી બરાબર ચોળી શરીરનો કોઇ ભાગ બાલ બરાબર કોરો ન રહે તેની તકેદારી રાખવી.
૧૦. બંને પગ ઘુંટી સુધી ત્રણ વખત ધોવા.

હદીસ : ઈબ્ને ઉમર ﷺથી મરવી છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું ઈસ્લામની બુનીયાદ પાંચ વસ્તુઓ ઉપર છે. 1. એ વાતની ગવાહી આપવી કે અલ્લાહ પાક સિવાય કોઈ સાચો મઅ્બુદ નથી અને હઝરત મુહંમદ ﷺ અલ્લાહપાકના બંદા અને રસુલ છે. 2. નમાઝ કાયમ કરવી 3. ઝકાત આપવી 4. હજ કરવી 5. રમઝાન માસના રોઝા રાખવા. (બુખારી, મુસ્લીમ)

હદીસ : રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે ઈસ્લામમાં અલ્લાહપાકને સૌથી પસંદ એ કામ છે કે સમયસર નમાઝ પઢવી અને જેણે નમાઝ છોડી એનો કોઈ દીન નથી. નમાઝ દીનનો સુતુન (સ્તંભ) છે. (બૈહકી)

હદીસ : રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે જ્યારે તમારૂ બાળક સાત વર્ષનું થાય તો એને નમાઝનો હુકમ આપો અને જ્યારે દસ વર્ષનું થઈ જાય તો મારીને પઢાવો.

(સુનને અબી દાઉદ)

હદીસ : હઝરતે જાબીર ﷺથી રિવાયત છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે જન્નતની ચાવી નમાઝ છે અને નમાઝની ચાવી વુઝુ છે.

હદીસ : દરેક ચીજની એક ઓળખ હોય છે અને ઈમાનની ઓળખ નમાઝ છે. (મુન્યતુલ મુસલ્લી)

હદીસ : હઝરતે અબુહુરૈરહ ﷺરીવાયત કરે છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે નમાઝ દીનનો થંભ (થાંભલો) છે અને નમાઝના દસ(10) ફાયદા છે.

1. નમાઝીનો ચહેરો રોશન થાય છે.
2. નમાઝીનું દિલ રોશન થાય છે.
3. એના દિલમાં સુકુન અને ઈત્મીનાન મળે છે.
4. નમાઝી હંમેશા અલ્લાહ પાકની રહેમતમાં રહે છે.
5. નમાઝી બંદો અલ્લાહ પાકને મહેબુબ છે.
6. આમાલનામા તોળાતી વખતે નેકીઓનું પલળુ ભારી કરાવે છે.
7. નમાઝી માટે આસમાનના દરવાજા ખોલી દેવામાં આવે છે. (એટલે કે દુઆ કુબુલ થાય છે.)
8. અલ્લાહ પાક એનાથી ખુશ થાય છે.
9. નમાઝીને જન્નતમાં ઉંચો મર્તબો મળે છે.
10. નમાઝીને નમાઝ જહન્નમથી બચાવે છે. (અહકામુદ્દીન).

નમાઝની તાકીદ

હદીસ : નમાઝ દીનનો થંભ (સુતુન) છે જેણે નમાઝ કાઈમ કરી એણે દીન સલામત રાખ્યો અને જેણે નમાઝની પાબંદી ના કરી એણે પોતાનો દીન સલામત ન રાખ્યો. (અહકામુદ્દીન)

હદીસ : હઝરત અનસ ﷺથી રીવાયત છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે બંદાથી સૌથી પહેલા નમાઝ વિશે સવાલ પૂછવામાં આવશે. (તબરાની ઔસત)

હદીસ : હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર ﷺથી રીવાયત છે કે રસુલુલ્લાહ ﷺએ ફરમાવ્યું કે જે શખ્સે નમાઝ છોડી દીધી તેને મૈદાને મહેશરમાં ફીરઔન અને હામાનની સાથે રાખવામાં આવશે. (ઈબ્ને હબાન)

૧૬૩૫

અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર, રજીઅલ્લાહો અન્હો જાનો;
એ નબીજીકી હદીસ, કહતે હે રે માનો.
સો મુબારક જુંબાસું, બાત સબૂકૂ સુનાઈ;
અને અબ્દુલ્લાહને સુનકર, સબ યાદથી રખાઈ.
સો યાદ રાખ ઉનૂને, કહા રે બયાના;
સો સુનતે સબૂને, સહી કર જાના.
સો ફરમૂદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો સુન સુન યાદ, નિત રાખીઓ સવેરા.

હ.અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમરરضي الله عنه થી રિવાયત છે કે નબીએ કરીમﷺ એક દિવસ સહાબા رضي الله عنهم ની મજલિસમાં બેઠા હતા. ત્યાં નબીએ કરીમﷺ આ હદીસ મુબારક બયાન કરી જે ત્યાં હાજર દરેક સહાબા رضي الله عنهم એ સાંભળી અને યાદ પણ રાખી. તો ઈમાનવાળા દરેક મોમીનોએ આ હદીસ મુબારક યાદ રાખવી જોઈએ

કહા મુસલમાન નામ, ઉસકા જાનો;
રહવે સલામત મુસલમાન, જિસથી માનો.
કે સલામત રહવે, જીભે ઉસકી હો સેતી;
બે જીભસૂ ઈજા, ના દેવે તિલ જેતી.
કે મુસલમાનકૂ ગાલી, દેવે રે નાંહાં.
અને મૂમિન કી ગીબત, નાં લાવે દિલ માંહાં.
કે મૂમિન હો કેરી, નાં નિંદા રે કહાવે;
અને નરતા સુખન, ના મૂમિનકૂ કહાવે.
કે જીભસૂ મૂમિન, ના કો દુ:ખ રે પાવે;
મુસલમાન દુ:ખ દેવે નાહાં, અપની જીભે જાન રે,
અપની જીભે જાન;
મુસલમાન સબ જીભે સહી, પાવેંગે અમાન રે,
પાવેંગે અમાન

મુસલમાન એમને કહેવાય, કે મુસલમાનથી મુસલમાન સલામત રહે. મુસલમાન પોતાની જીભ (વાણી)થી બીજા મુસલમાનને તકલીફ ન પહોંચાડે. મુસલમાને પોતાની જીભ (વાણી)થી મુસલમાનને તલ જેટલી પણ તકલીફ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. મુસલમાનોને ગાળો પણ બોલવી નહી. મુસલમાનોની ગીબત કરવાનો વિચાર પણ મનમાં લાવવો નહીં. મોમીનોની કોઈપણ પ્રકારની ગીબત (નિંદા) કરવી નહીં. મોમીન વિશે કોઈપણ પ્રકારની અણછાજતી (સારી ન લાગે તેવી) વાત કરવી નહીં. મોમીનોએ પોતાની વાણી ઉપર કાબુ મેળવવો જોઈએ. મોમીનોએ પોતાની વાણીથી બીજા મોમીન બંદા તકલીફમાં ન પડે તેનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ. આ બયાનને સાચું જાણી મનમાં જરૂરથી કહો કે,

યા અલ્લાહ ! તું બહેતર જાણવાવાળો છે.

મુસલમાન વ્યક્તિએ હંમેશા ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે પોતાની જીભ (વાણી)થી બીજા મોમીનને દિલમાં ઠેસ ન પહોંચે. મુસલમાન વ્યક્તિએ યાદ રાખવું જોઈએ કે વાણી ઉપર કાબુ રાખવાથી પોતાનો અને પોતાની કૌમનો ફાયદો થાય છે. (દરૂદ પઢો)

'तिरमीजी शरीफ'ની હદીસ છે.

હઝરત અબુ હુરૈરહરضي الله عنه ફરમાવે છે કે નબીએ કરીમેﷺ ફરમાવ્યું અલ્લાહ તઆલા જે માણસને બંને જબડોની વચ્ચે છે તે એટલે ''જીભ'' અને બંને જાંઘોની વચ્ચે છે તે ''શરમગાહ''ની બુરાઈ (ખરાબી)થી બચાવી લે, તો તે માણસ જન્નતમાં દાખીલ થશે.

કે મૂમિન કી જીભસૂ, પાવે મૂમિન અમાના;
એ મુસલમાન કેરી, બુઝો રે શાના.

મોમીન પોતાની જીભ (વાણી)થી બીજા મોમીનોની સારી વાતો કરે. સારા વિચારો ફેલાવે. મોમીન પોતાની વાણીથી સારું વાતાવરણ ઉભું કરે અને આમ કરવાથી અમન (શાંતિ, શુકુન) પેદા થશે. સારા વિચારો ફેલાવવા અને સારી વાતો જીભ ઉપર લાવવી એજ મોમીનની શાન છે.

ભી મુસલમાન હાથસૂ, ના આજાર પહુંચાવે;
કે મૂમિન ઉસથી, ના કોઇ ઈજા રે પાવે.
સો હાથકે ફેલૂસૂ, કિસે દેવે ના આજારા;
યું મૂમિન કે ઊપર, રાખે રે પિયારા.
ભૂંડા કાગજલીખના, એ ભી ઈજાકી નિશાની;
દો બાતાં ઉસમાં, હૂઈ એકઠી જાની.
કે જીભ ને હાથસૂ, મિલ આજાર રે દીતા;
હૂઈ લિખનેમાં એકઠે, દો આજારકી રીતા.
યૂં દુઃખ તો મૂમિનકુ, દેના રે નાંહાં;
સો હાથૂકે ફેલૂસૂ, અને જીભકે માંહા.
કે જીભ ને હાથૂસૂ, ના આજાર રે પહુંચાવે;
એ મૂમિનકી નિશાની, સહી રે દેખાવે.

એક મુસલમાને પોતાના હાથ વડે બીજા મુસલમાનને કોઇપણ પ્રકારની ઈજા ન પહોંચે તેનું ધ્યાન રાખવું જોઇએ. પોતાના હાથ વડે કોઇ એવા કામ ન કરો કે જેનાથી બીજા મોમીનને તકલીફ થાય. મોમીનોએ આપસમાં આ રીતે મોહબ્બત પેદા કરી હળી મળીને રહેવું જોઇએ. કાગળમાં (કિતાબ, ચોપાનીયા, પરચા) મોમીન વિશે અણછાજતી વાત લખવી આ કામ પણ ઈજા (નુકસાન) પહોંચાડવા પ્રમાણે સમજવી. કોઇપણ મોમીન વિશે કાગળમાં ખોટા વિચારો લખવા માટે હાથ અને જીભ બંને આ કામમાં સામેલ થાય છે. શરીરના કોઇપણ અંગ વડે મોમીનોને કોઇપણ પ્રકારની તકલીફ આપવી જોઇએ નહીં. આ રીતે મોમીન દરેક રીતે સલામત રહેવો જોઇએ.

ભી જિઝ્યા જે દેવે, વે ભી આએ ઉસ માંહાં;
સહી ઈનૂકૂ ભી આજાર, પહુંચાના નાંહાં.

ઈસ્લામની હુકુમતમાં જે લોકો જીઝ્યો (વેરો) આપે, તો તે લોકોને પણ કોઇપણ પ્રકારની નાહક તકલીફ ન પહોંચાડવી.

ભી મુતીઅ ઈસ્લામ, ઈસ માંહી જાનો;
જે હુકમ શરૅકા, હે માનતે માનો.
મન ઈનૂકૂ ભી આજારકી, દેખા હો રીતા,
સહી મૂમિનૂકી રીતે, કરો ઈનૂસૂ રીતા.

જે લોકો ઈસ્લામના માતેહત છે એટલે કે શરીઅતના હુકમને માને છે. એમને પણ કોઇપણ પ્રકારની નાહક તકલીફ પહોંચાડવી નહીં અને એમની સાથે પણ મોમીનો જેવો વ્યવહાર કરવો.

પન હુકમ શરૅકા, જેતા જિસ સર આવે;
એતા આજાર ઉસકૂ દિયા રે જાવે.
સુનો દીન કેરે ભાઈ, એસી દીનકી રીતા;
એ સહી કર બૂઝના, કહો દીલકી પીતા. રે તૂહી.
મૂમિનસૂ મૂમિન સહી, પાવે દુની અમાન રે,
પાવે દુની અમાન;
ભી મુતીઅ એ જે ઈસ્લામ હે,
જિમ્મી ભી સરખા જાન રે,
જિમ્મી ભી સરખા જાન.

માણસ ઉપર જે પ્રમાણે શરઈ કાનુન લાગુ થાય તે પ્રમાણે જ તેને સજા કરવી જોઇએ. સાંભળો અય મારા દીનીભાઇઓ, દીને ઈસ્લામની આ ખૂબ જ કિંમતી વાતો છે. તો આ બયાનોને સાચા જાણી દિલમાં ઉતારો અને કહો કે યા અલ્લાહ ! તું બહેતર જાણવાવાળો છે.

દરેક મોમીને આ દુનિયામાં અન્ય મોમીનને અમન, ચેન, સુખ, શાંતિ, મળી રહે તે માટે યોગ્ય વાતાવરણ ઉભું કરવાની ભરપૂર કોશિશ કરવી જોઇએ. સાથે સાથે ઈસ્લામમાં મુતીઅ અને મોમીનોના તાબે જે લોકો હોય તે તમામ લોકો પણ પોતાને સુરક્ષિત માને તેવો અનુભવ કરાવવો જોઇએ. (દરૂદ પઢો)

અલ્લાહની નેઅમત : માનું દૂધ

ઘણી મોમીન ઔરતોમાં આજકાલ અન્યોની દેખાદેખીમાં બાળક પ્રત્યેની ફરજમાં બેરૂખી જોવા મળે છે, જે એક દુઃખદ બાબત છે. જેની સીધી અસર બાળકના પોષણ અને તેની સેહત પર થાય છે. મેં નોધ્યું છે કે મા-બાપ બે, ચાર, કે છ મહિના કે વર્ષ બે વર્ષના બાળકને લઈ દવાખાનાના ધક્કા ખાય છે અથવા ભૂવા-બાપુઓની ચુંગાલમાં ફસાઈને સમય અને પૈસા બરબાદ કરે છે. ફરિયાદ શું હોય છે? બાળક કંઈ ખાતુ નથી. બાળક ખૂબ રડે છે, પણ હકીકત એ છે કે, બાળકના રડવાનું, માંદા પડવાનું કે તેની ખોરાક પ્રત્યેની અરુચિનું કારણ એના માતા-પિતા અને ઘરમાં એનો ઉછેર કરતાં લોકો જ છે.

પહેલી વાત એ કે ૨ વર્ષની વય સુધી માનું દૂધ પીવું એ બાળકનો હક છે અને એના મા-બાપની ફરજ છે જેનો હુકમ કુરાનમાં પણ છે (કુરાન ૨.૨૩૩). પરંતુ ફેશન અને અમુક હદે જહાલતના કારણે આજકાલ ઔરતો બાળક હજુ અમુક દિવસ કે મહિનાનો જ થાય કે, તરત એને ગાય-ભેંસનું દૂધ આપવાનું ચાલુ કરી દે છે. ઉપરનું દૂધ બાળકને માફક આવતું નથી. કારણકે તેમાં ફેટ , પ્રોટીન અને મિનરલ્સ ખૂબ જ વધારે હોય છે જેને બાળકનું જઠર પચાવી શકતું નથી અને જે બાળકની અવિકસિત કીડનીને લાંબાગાળે નુકસાન કરે છે. ઉપરના દૂધના કારણે એમને ગેસ-કબજીયાત થાય, પેટ અને આંતરડામાં ઈન્ફેક્શન અને કીડની પર સોજો પણ આવી જાય છે. આના કારણે બાળક રડે એટલે માબાપ એને લઈને ડોક્ટર પાસે જાય. ડોક્ટર પાસે જશો તો એ પાંચસો – હજારની દવા લખી આપશે અને ભૂવા-બાપુઓ પાસે જશો તો એ ભૂત-પલીત-જીન્નાતનાં વહેમ-વસવસા મગજમાં બેસાડી દેશે. પણ ખરેખર બાળકની તકલીફનું મૂળ કારણ ઉપરનું દૂધ છે. આપણે એ પણ જાણીએ છીએ કે, ગાય-ભેંસ બરાબર દૂધ આપે એ માટે ઑક્સિટૉસિનના ઈન્જેક્શન આપવામાં આવે છે જે સ્વાસ્થ્ય માટે ખૂબ જ હાનિકારક હોય છે.

ઘણી માતાઓ ફક્ત બે-ત્રણ મહિનાના બાળકને પણ દૂધ કે પાણીમાં ડબોળીને બિસ્કિટ આપવાનું ચાલુ કરી દે છે. બિસ્કિટ મેંદા, ખાંડ અને કેમિકલમાંથી બને છે. તેમાં બાળકના શરીર અને મગજના વિકાસમાં મદદ કરે એવા કોઈ પોષક તત્વો હોતા જ નથી. તો વિચારો કે, બાળકનું પેટ કે જે એની મુઠ્ઠીની સાઈઝનું હોય છે. એમાં ૧-૨ બિસ્કિટ કે પચાસ-સો ગ્રામ દૂધ જો જશે તો એમાં બીજા કોઈ આહાર માટે જગ્યા ક્યાંથી રહેશે? અને જો એના પેટમાં આ મેંદા અને કેમિકલમાંથી બનેલો ખોરાક જશે તો એ માંદો જ પડશે ને?

યાદ રાખો કે, બાળકના જન્મ બાદ એને શરૂઆતના છ મહિના તો ફક્ત માનું દૂધ જ આપો. જો મા ને દૂધ ન આવતું હોય તો તેના માટે ડૉક્ટરની સલાહ લઈ દવા લો અથવા બાળકો માટે બનાવાતું ફોર્મુલા મિલ્ક આપો. ગાય-ભેંસનું દૂધ તો નહીં જ. બાળક છ મહિનાનું થાય તે પછી ઘરમાં જ રાંધેલ ખોરાક જેની વિગત તમારા બાળક માટે ડોક્ટરે આપેલ ફાઈલ પર હશે જ એ આપી શકાય. પ્લાસ્ટિક-પડીકાઓમાં મળતો બહારનો કોઈ પણ ખોરાક કે બિસ્કિટ આપવા નહી.

બાળકોને અપાતા કુરકુરે, વેફર, બિસ્કિટ, ગલ્લાં પર કે દુકાનોમાં મળતા પ્લાસ્ટિકમાં પેક કોઈપણ નાસ્તા એ બાળકની સેહત માટે અત્યંત હાનિકારક છે. આપણે સમજવું જોઈએ કે, આનું ઉત્પાદન કરનારા વેપારીઓને તમારા બાળકની નહીં પણ પોતાના નફાની ચિંતા હોય છે. એકનું એક તેલ અને સસ્તામાં સસ્તી સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી બનાવવામાં આવતા આ પડીકાઓમાં ટ્રાન્સફેટ અને અન્ય કેમિકલ અત્યંત જોખમી માત્રામાં હોય છે. જે બાળકના હૃદયની નળી-કોશિકાઓમાં જામવા લાગે છે. એક-બે વર્ષની વય થી જ હૃદયની નળીઓ ચોકઅપ થવાની શરુઆત થઈ જાય છે. જેની અસર તરત નહી પણ એ જ બાળક જયારે ૨૦-૨૫ વર્ષનો થશે ત્યારે

દેખાશે. હૃદય, ડાયાબીટીસ, બ્લડપ્રેશર અને કીડનીની જે તકલીફો આપણા વડીલોમાં ૬૦-૭૦ વર્ષે દેખાતી હતી એ આજે ઘણી નાની વયે દેખાવા લાગી છે. એનું કારણ બાળપણથી જ આપવામાં આવતો આ તૈયાર પ્લાસ્ટિકપેક ખોરાક છે. એના બદલે ઘરની સાફસફાઈમાંથી સમય કાઢી તમારા બાળકો માટે ઘરે જાતે જ નાસ્તા તૈયાર કરો.

તમારા બાળકને ખોરાકમાં ક્યારે, શું આપશો?

બાળકોના ડૉક્ટરની ફાઈલમાં બાળકના ખોરાક વિશે નીચે પ્રમાણે સૂચન આપવામાં આવે છે.

પ્રથમ છ મહિના:

- માતાનું ધાવણ બાળક માટે દવા છે. (ગળથૂથી ક્યારેય ન આપવી.)
- માતાનું ધાવણ જન્મ પછી તરત જ (અડધા કલાક)માં શરૂ કરી પ્રથમ છ મહિના ફક્ત માતાનું ધાવણ જ આપવું.
- ખીરૂ (શરૂઆતમાં ત્રણ દિવસનું ધાવણ) બાળક માટે પાચનમાં સહેલું, પૌષ્ટિક, સંરક્ષણ ખોરાક છે. રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વધારે છે અને તેથી તેને બાળકની "પ્રથમ રસી" કહેવાય છે.
- ધાવણ આપ્યા પછી "બંપીંગ" કરાવવું મતલબ કે ખભા ઉપર રાખી થાબડવું અને પાંચ ઓડકાર ન આવે ત્યાં સુધી (અડધો કલાક) ખભા ઉપર રાખવું.
- વધારે ચૂસવાથી ધાવણ વધે છે. બાળક માગે તેટલી વખત ધાવણ આપવું અને બેસીને ધવડાવવું.
- ડબ્બાના દૂધની લાલચ આપનારી જાહેરાતોથી છેતરાશો નહીં. તે બાળક માટે હાનિકારક છે.
- બાળકને ઘસારો, જન્મઘૂટી, પાણી કે અન્ય ઘૂટી પ્રથમ છ મહિના સુધી ન આપવી.
- બાળકને ઉપરનું દૂધ (ગાય, ભેંસ, બકરીનું) આપવું નહીં. ઉપરનું દૂધ આપવાથી બાળક બીજો ખોરાક લેશે નહીં અથવા ઓછો ખોરાક લેશે જેના કારણે બાળકમાં ચીડિયાપણું આવશે અને તે રડતું રહેશે.

છઠ્ઠો મહિનો:-

- ભાતનું ઓસામણ, ટામેટાંનો રસ, શાકભાજીનાં સૂપ, દાળનું પાણી, ઘઉંના લોટની રાબ, માખણ આપી શકાય. નવો ખોરાક થોડો થોડો આપવો, પચે તે પ્રમાણે વધારતા રહેવું.

સાતમો મહિનો:-

- ઉપરની વસ્તુ થોડી જાડી બનાવી આપી શકાય. જ્યુસ લચકો દાળ, ચોખાની જાડી ખીર, જાડી દાળ વગેરે.

આઠ થી દસ મહિને :-

- દાળ-ભાત, ખીચડી, બાફેલા બટાકા, શક્કરીયું, કેળું, ફળોનો માવો, રાબ, શીરો, આપી શકાય.

દસ થી બાર મહિને :-

- સાબુ દાણાની ખીર, ખીચડી, શીરો, રવાની ખીર, રોટલી, ચુરમુ, ઈંડું, પોચા ફળ, મગનો શીરો આપી શકાય.

એક વર્ષ પછી :-

- ઘરમાં રાંધેલી વસ્તુઓ નરમ કરી ખવડાવી શકાય. કઠોળ, લીલી શાકભાજી, દહીં, પૌંઆ આપી શકાય. બાળકને શક્ય હોય તેટલો વિવિધ પ્રકારનો ખોરાક આપવો.
- નાના બાળકને પણ પોતાની પસંદનો ખોરાક લેવાની ટેવ હોય છે. તેથી બળજબરીથી કે ધમકાવીને ખવડાવવું નહીં જે ભાવે તે આપવું.
- બાળકનું વજન ન વધતું હોય તો ખોરાકની માત્રા વધારે આપવી તથા ઘી, માખણ, ખાંડ, ગોળ, પનીર જે ભાવે તે આપવું.

રાહબર

હઝરત પીર સૈયદ મશાયખ ચિશ્તી (રહે.)

સંપાદન કરી પ્રકાશિત કરનાર : ફરમાન અલી હસીન એહમદ સૈયદ, બાવાસાહેબની હવેલી, પાલનપુર

પ્રાપ્તિ સ્થળ : મશાયખી લાયબ્રેરી, બસુ, તા. વડગામ, જિ. બનાસકાંઠા

: મશાયખી લાયબ્રેરી, પરબડા, તા. હિંમતનગર, જિ. સાબરકાંઠા

ફકત મશાયખી હનફી સુન્નત વલ જમાઅતમાં આંતરિક વિતરણ હેતુ માટે